

СТЕНОГРАМА

виїзного засідання Комітету Верховної Ради України
з питань енергетики та житлово-комунальних послуг

м. Львів, 30 вересня 2024 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

САДОВИЙ А.І. Дякую за цю велику честь, яку ви надали нам, благословивши своєю присутністю стіни Львівської міської ради, і бажаю вам плідної праці і з великою повагою передаю слово голові комітету. Оплески.

Пане голово, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня. Чути мене добре? Дякую вам за такий теплий прийом, за теплі слова і дякую вам за весь цей тиждень, який ви тут організували дуже важливо і для житлово-комунального господарства, підготовка до зими, і інші заходи, які цього тижня плануються. І я так розумію, що зараз я займаю ваше місце, зазвичай ви тут сидите, чи ні? Ні? Я просто цікавлюся, а може раптом колись в майбутньому теж доведеться тут сидіти, я ж не знаю, цікавлюся просто.

Дякую всім, хто до нас сьогодні завітав. І також хочу подякувати проекту USAID "РАДА", тому що вони нам вже не перший рік допомагають в організації роботи комітету, щоб ми могли відвідувати різні міста. І ми вже проводили багато виїзних засідань комітету, і на сході країни, і на півдні, і на заході, тому це допомагає нам мати кращу комунікацію з громадами, мати кращу комунікацію з органами місцевого самоврядування, з комунальними підприємствами і побачити, власне, і почути на власні очі і на власні вуха, який ефект мають рішення, які ми приймаємо і які ми приймаємо, і які є проблеми, які наступні рішення нам потрібні. Тому спасибі ще раз USAID "РАДА", спасибі місту Львову.

І так само з нами є Годик Андрій Михайлович, перший заступник голови Львівської обласної державної адміністрації, тому прошу вам слово.

ГОДИК А.М. Доброго дня, шановне товариство, шановний Андрій Іванович, шановні народні депутати, представники органів місцевого самоврядування, голови громад! Насправді сьогодні день можливостей, є можливість спробувати себе на місці міського голови, в статусі депутата місцевої найпотужнішої ради. Це велика приємність.

Ви знаєте, поки біг сюди, на вулиці похолодало, стає доволі некомфортно, але це ще раз можливість задуматись про те, що опалювальний сезон все ближче і ближче. Загалом стан енергетики і житлово-комунального господарства – це доволі складне питання, вирішенням якого точно не займалися системно. Як правило, це були якісь ургентні, термінові рішення, щось підремонтувати, щось замінити, але системної політики, на превеликий жаль, було мало.

Тому я щиро дякую за можливість такої дискусії в такому форматі, де законодавча гілка влади, виконавча і місцеве самоврядування мають можливість почути один одного і, що найважливіше, рекомендувати для прийняття правильні речі в інтересах перш за все громад для такого вже близького, але надзвичайного важкого опалювального сезону для кожного з нас.

Дякую. І продуктивного дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

У нас є трошки формальної частини. Нам для того, щоб це було офіційне засідання комітету, потрібно затвердити порядок денний і потрібно встановити кворум. У нас частина колег є тут вживу, і частина колег є по відеозв'язку.

Я тоді пропоную затвердити порядок денний виїзного засідання комітету, де є чотири питання: перше – проект Закону № 11301-д; друге – про

стан підготовки підприємств житлово-комунального господарства до роботи в осінньо-зимовий період 2024-2025 років в умовах можливої відсутності електропостачання; три – реалізація проектів децентралізованої розподіленої генерації на базі підприємств теплокомуненерго; і четверте – розділ "Різне". І в ході голосування за порядок денний ми відразу встановимо кворум, скільки колег сьогодні присутні на засіданні комітету.

Якщо немає коментарів до порядку денного, я тоді ставлю на голосування і прошу голосувати.

Бондар Михайло Леонтійович.

Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

Це я так, відразу вас всіх знайомлю із членами комітету. Ви можете зразу побачити, хто є хто.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович. Жупанин Андрій Вікторович!

Іоффе Юлій Якович.

ЖУПАНИН А.В. Жупанин – за.

ІОФФЕ Ю.Я. Иоффе – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Иоффе – за.

Камельчук Юрій Олександрович. Камельчук Юрій Олександрович!

Кісільов Ігор Петрович. Кісільов Ігор Петрович!

Кіт Андрій Богданович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Мороз – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович. Мулик Роман Миронович!

Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Підтримую порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.
Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.
Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович.

ШИПАЙЛО О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. За. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. За.

ЖУПАНИН А.В. І Жупанина включіть, будь ласка, також – за, пане
головуючий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відмітили. Жупанин Андрій Вікторович – за.
Відмітили.

У нас чотири людини не голосували, відсутні. Тобто у нас 22 голоси –
за. Всього 26 членів комітету, тому рішення прийнято і кворум у нас є.

Перше питання порядку денного – це проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про ринок електричної енергії" щодо застосування алгоритму розподілу коштів з поточного рахунка із спеціальним режимом використання (друге читання) (11301-д).

Цей законопроект був ініційований міністерством і потім доопрацьований в комітеті у зв'язку з тим, що виникають великі обсяги боргів на балансуєчому ринку. Наше доопрацювання полягало в тому, що ми не стали вводити спеціальні рахунки і алгоритм для всіх водоканалів чи для інших комунальних підприємств, а тільки для тих, які мають борги. Тому що дійсно, на мою думку, тут потрібно точково відноситися до кожного підприємства, і якщо якийсь підприємство не платить за електроенергію, тим не менше хоче продовжувати брати електроенергію у постачальника "останньої надії", тоді до нього такий механізм застосовується. Якщо все-таки водоканали купують в постачальників електричну енергію, розраховуються більш-менш стабільно і нормально, не випадають на постачальника "останньої надії" і не перебувають там більше ніж 90 днів, тоді ця норма їх стосуватися не буде.

Окрім того, ми так само додали норму за ініціативою Регулятора і Укренерго стосовно погашення частини боргів на балансуєчому ринку і боргів Гарантованого покупця перед "зеленими" виробниками енергії, це за рахунок економії, яка виникла в системного оператора Укренерго на послугах з диспетчеризації. Відповідно ті кошти можуть бути направлені, і ті, кому заборгував Укренерго на балансуєчому ринку, отримає частину платежів і "зелені". Це може бути зараз особливо актуально напередодні зими, тому що там і теплова генерація, і Укргідроенерго, і їм якраз ці кошти потрібні для підготовки до дуже непростого зимового опалювального періоду.

Чи є ще в когось якісь коментарі по якихось правках чи, можливо, загальні якісь думки з цього приводу? Олексій Юрійович, може, у вас чи в когось є?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, Андрій Михайлович. Я, з вашого дозволу, два слова скажу з приводу цього закону. Він, з одного боку, на мій погляд, носить такий характер аварійний, тобто намагається і міністерство профільне, і Регулятор, і уряд, якимось в якомусь режимі врегулювати цю проблему заборгованості, яка стала, якби сказав, катастрофічною на енергоринку, там суми астрономічні дійсно. І я розумію, що треба рятувати енергетиків, і ми в комітеті за це, власне кажучи, відповідаємо. І, дійсно, я хотів віддати належне, що і ви особисто провели засідання відповідної робочої групи, максимально намагалися почути всіх суб'єктів цього ринку для того, щоб хоч якось їм допомогти зменшити ці шалені заборгованості. Але, з іншого боку, як на мене, сам же характер цих заборгованостей, він свідчить про те, що щось на цьому ринку системно не працює, і нам потрібно дуже ретельно проаналізувати взагалі, а що ж відбулося за 5 років на цьому енергетичному ринку. Нагадаю, він з 1 липня 2019 року запрацював і вже згенерував там величезну суму боргів, на превеликий жаль, і старі ніхто не погасив, 30 мільярдів. Така сама ситуація і на так званому газовому ринку, вибачте, що я його так називаю, я його по-іншому не можу назвати, бо важко його зараз ринковим назвати.

Тому ми, мабуть, враховуючи, що я представляю відповідну політичну силу, я максимально намагався конструктивно в ході засідання цієї робочої групи, як бачу там, що певні тактичні моменти будуть вирішені, але підтримати, в принципі, я цей законопроект без ретельного аудиту ситуації в енергетиці, на превеликий жаль, я не зможу.

Тому це моя така позиція. Але я нікого не закликаю, тут кожен має займати свою фахову професійну позицію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Вікторія Олександрівна Гриб, прошу.

ГРИБ В.О. Законопроект в такому вигляді, в якому він є, вартий підтримки. Тому що зробили все, що могли для того, щоб почати, в принципі, вирішувати ті проблеми, які накопичилися, і це буде один з перших кроків для того, щоб проблем було менше. Тому хочу подякувати Андрію Михайловичу за роботу, яка була проведена в складі робочої групи, бо дійсно були залучені всі учасники, і баталії були, повірте мені, дуже складні, але вийшли дійсно на компроміс. Тому дуже дякую Андрію Михайловичу, і, сподіваюся, що сьогодні ми його приймемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Дмитро Новицький, цей законопроект, він стосувався питання водоканалів, ви бачили, як ми його доопрацювали відносно першої редакції, ваша позиція, немає заперечень, бачили останню версію, яку ми проголосували в першому читанні і що плануємо до другого читання.

НОВИЦЬКИЙ Д.Ю. Андрій Михайлович, по-перше, дякую за ту роботу, яка була проведена, це дійсно такий певний компроміс. Однак, я хочу звернути увагу, як би ми не казали, що буде солодко, нам не стане, тому що системна проблема водоканалів вона зберігається. І природа боргів, Олексій Юрійович правильно зазначив, її треба вирішувати системно водоканалів в цілому.

І Вікторія Олександрівна каже, що ми зробили перший крок. Можливо, знову перший крок в бік енергетиків вирішити питання їхніх боргів, а борги водоканалів мало кого цікавить. Тому в принципі дійсно ми розуміємо, що це є компроміс, ми, звісно, розуміємо, що ринок енергетики дійсно треба вирішувати. Але я закликаю всіх депутатів також допомогти водоканалам вирішити питання тарифів для водоканалів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Тобто для водоканалів питання навіть не стільки боргів, як тарифів важливе є і у нас з цього приводу є думки, будемо обговорювати.

Прошу у нас по відео Жупанин Андрій Вікторович і Совсун Інна Романівна потім.

ЖУПАНИН А.В. Андрій Михайлович, дякую. Дякую, колеги.

Я десь погоджуюся з Олексієм Юрійовичем, що законопроект, з одного боку, важливий, але є певні моменти, в яких можна сумніватися чи варто підтримувати в цій редакції. Мене особливо непокоїть три правки: це правки 214, 216, 261.

Якщо можна, пане голову, при включенні їх, як комітетські, просто провести по ним окреме голосування, щоб члени комітету по ним окремо висловилися. Дві правки як би вони, з одного боку, спрямовані на припинення, нарощення боргів і зупинення нарахування штрафів, і штрафних санкцій. Однак, це загалом, на мою думку, така доволі погана практика, коли ми замість того, щоби знайти, як вирішити проблему, просто її фіксуємо і, напевно, що на невизначений час. А там одне з рішень цієї проблеми, яке ми говоримо ПСО для населення, це просто змусити Енергоатом заплатити 14 мільярдів гривень боргу, який зараз він боргує Гарантованому покупцю. Тоді проблема вирішується і непотрібно придумувати якісь механізми і засовувати в закон, особливо правками в закони, які, в принципі, навіть цього не стосувалися.

Другий момент, це розподіл коштів. От колеги, може, дивуються, там в поправці 214 на Укренерго зараз накопичилося за однією інформацією 8 мільярдів гривень, які ми плануємо цим законом розподілити. Тут можемо дискутувати, тільки що водоканали говорили, що у них є якісь заборгованості. Я знаю, що на Львівщині є багато домашніх СЕС, які не платять вже тривалий час, можна було би якимось чином спрямувати і туди частину коштів для розрахунку за борги, а не тільки віддавати кошти

великим виробникам "зеленої" електроенергії і погашення балансуючого ринку. У них на це потрібно, я в цьому не сумніваюсь, що балансуючий ринок нам потрібно виправляти, однак, можна було якийсь відсоток і для домашніх СЕС.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Номер 214, 216, 261, правильно?

ЖУПАНИН А.В. Так, все вірно. 214 – це розподіл коштів, і 16, 61 – це штрафні санкції і зупинення виконавчих проваджень по боргах на ринку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна, прошу.

СОВСУН І.Р. Дякую за надане слово.

Вітання всім у Львові. Я, власне кажучи, теж хотіла підняти питання по 216, 261 правці. 216, вона на час воєнного стану скасовує нарахування пені за боргами фактично для всіх на ринку, у кого є хоч якісь зобов'язання через рішення держави. І 261-а, зупиняється виконавче провадження по стягненню пені і інфляційних нарахувань за боргами.

Зважаючи на те, скільки зусиль комітет доклав, в тому числі зусиллями голови комітету, для того, аби вирівняти ситуацію з боргами, зараз таке рішення щонайменше треба проговорити детальніше, а не просто скопом їх голосувати. Тому що вочевидь, що ситуація з боргами має вирішуватися, і навряд чи запропонований підхід, просто зняти будь-яке покарання, він є найбільш продуктивним. Тому я приєднуюсь до колеги з проханням ці поправки принаймні окремо проговорити і окремо їх голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хіба 216-а і 261-а пені скасовує чи інфляційні нарахування?

СОВСУН І.Р. І те, і те.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пені там також є?

СОВСУН І.Р. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Зрозуміло. Поставимо тоді їх також на голосування.

Більше я не бачу. Давайте тоді, значить, у мене пропозиція включити їх в таблицю, поки що ми їх не підтримуємо, а включити в таблицю і потім проголосуємо, щоб поправка 214, 216 і 261.

Зараз ставлю на голосування, щоб включити на підставі статті 15 Закону України про комітети Верховної Ради до таблиці окремим голосуванням та підтримати комітетські... Просто включити, не підтримати, підтримувати будемо окремо – включити до таблиці комітетські правки: 2, 13, 144, 150, 187, 214, 216, 239, 254, 261 і 335.

Хто за відповідне рішення?

Бондар Михайло Леонтійович. Не бачу його. Був же ж, ні? Вийшов.

Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

Гриб Вікторія Олександрівна.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За включення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

Мулик Роман Миронович.

Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Припутень – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович. Шипайло Остап Ігорович!

Немає.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович. Юрченко – за.

У нас четверо... Бондар Михайло Леонтійович ще не повернувся?

Немає.

Відповідно у нас скільки – 21? 20 – за, 6 – відсутні.

Так, тепер переходимо, значить, перша правка 214, це стосовно поділу... це стосовно економії, яка є, виникла на ринку допоміжних... на послугу по диспетчеризації, щоби цю економію направити на погашення боргів: 50 відсотків – на балансуєчому ринку, де всім іде оплата пропорційно, і решта 50 відсотків – для оплати боргів перед "зеленими".

Ми вже приймали схожі редакції. Я пропоную, щоб ми там врахували так само 50 відсотків на покриття витрат Оператора системи передачі на

виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, в тому числі для покриття домашнім електростанціям до 30 кіловат, щоби погашення йшло і тим, і тим. Тобто в нас щоб було... є один єдиний підхід до всіх і воно гасилося однаково, що промисловим, що домашнім 30-кіловатним. На мою думку, це буде нормально. І питання: чи є в нас Укренерго на зв'язку? Чи Укренерго зможе підтвердити, що погашення будуть іти і промисловим, і домашнім СЕС?

_____. Доброго дня, шановні колеги! Як мене чутно, Андрій Михайлович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чути добре вас.

_____. Дякую за можливість висловитися.

Ми дійсно формували відповідні пропозиції, разом з Регулятором опрацьовували відповідний механізм. Відповідно правки ці підтримує також Міністерство енергетики до закону України. За результатом 2023 року у нас дійсно сформувався певна економія по тарифу на диспетчеризацію відповідним надходженням. Ця економія на сьогоднішній день за вирахуванням плати за системні обмеження складає 8,8 мільярда гривень. І ми пропонували б відповідну економію спрямувати за аналогією тих змін, які були прийняті нещодавно, там, де ми по аналогічному алгоритму розподіляли кошти, отримані за рахунок доступу до міждержавного перетину, спрямувати їх на балансуючий ринок та Гарантованому покупцю.

В цілому по року, якщо ми зможемо прийняти пропозицію у відповідній правці, ми орієнтуємося на погашення заборгованості на ринку електричної енергії до 12 мільярдів гривень, в тому числі за рахунок ефекту повернення тих боргів, які наразі є у генерації перед НЕК "Укренерго" на балансуючому ринку.

Просив би вас підтримати відповідні правки. Це надзвичайно важливо на сьогоднішній день, навіть в контексті другого питання, про яке я буду говорити, перш за все з точки зору відновлення об'єктів генерації, належної підготовки галузі до проходження осінньо-зимового періоду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, домашнім СЕС вам теж... для домашніх СЕС теж ці кошти будуть використані для погашення боргів? Тобто ми хотіли би бути впевненими, що буде рівне відношення і буде охоплено всіх пропорційно до боргів. Домашнім СЕС також ви...

_____. Да, абсолютно, ці кошти також будуть використовуватися для погашення заборгованості перед виробниками на домашніх СЕС. Загальний рівень цієї заборгованості у компанії наразі складає біля 1 мільярда гривень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто, якщо ми напишемо "в тому числі домашнім СЕС", то проти такої редакції ви не заперечуєте?

_____. Звичайно, ні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, Андрій Михайлович. Я два слова в загальному плані скажу.

По-перше, дійсно, зараз дуже важливо підтримати максимальну активність фізичних осіб по встановленню оцих автономних, аварійних, якщо хочете, джерел виживання, бо для багатьох це, дійсно, може перетворитися на це взимку, хоча лякати нікого не хочу. Особливо, коли я бачу виконуючого обов'язки голови правління Укренерго, то хоч якась

стабільність, що в цій ситуації є, кому відповідати за надійність, за енергетичну безпеку.

Я просто хочу звернути увагу колег, що в цій ситуації те, що однозначно підтримують ці три правки саме Укренерго, Оператор системи передачі, міністерство і регулятори, я ж правильно розумію, да, Андрій Михайлович, я думаю, що в цій ситуації, по суті, вони беруть на себе відповідальність, на них вона і лежить, ця відповідальність сьогодні за зиму, за розрахунки, за все, і я не вбачаю за можливе позбавити їх такої відповідальності.

Тобто я звертаюсь до колег з проханням підтримати ці правки як такі, що допоможуть дійсно певною мірою в оперативній ситуації. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Жупанин Андрій Вікторович, бачу, піднята рука.

ЖУПАНИН А.В. Дякую, Андрій Михайлович.

Дивіться, в мене тут, трошки відкоригую вашу пропозицію, тому що зараз борг перед виробниками великими електростанціями, які працюють по "зеленому" тарифу, орієнтовно 27 мільярдів гривень, борг перед домашніми СЕС орієнтовно 2 мільярди гривень. Якщо ми говоримо про якийсь тип пропорційне погашення, то якщо ми будемо ... *(Не чути)* Укренерго, до кінця року буде 6 мільярдів гривень, то пропорційно до цього боргу це буде зовсім невелика сума, яка закрийє, можливо, там загалом, я не знаю, кілька відсотків боргу перед домашніми СЕС.

В мене була альтернативна пропозиція: це чітко визначити законом, ми ж зараз законом чітко визначаємо відсотки, так, відсотки і спрямування, куди вони підуть. Для того, щоб не було цього суб'єктивізму потім в тих, хто буде розпоряджатися коштами, чи платити їх, чи не платити, наприклад, не знаю, ми зараз Енергоатому дамо там 20 мільярдів і не скажемо, куди, і будемо

надіятись, що він буде гасити свій борг протягом року. Він його може і не гасити і як би нічого страшного, нічого їм за це не буде.

Тому я пропонував би окремо написати 50 відсотків у нас у цій правці для балансуєчого ринку, окей, там борги великі, там потрібно щось з цим ринком робити. Потім 40 відсотків для компенсації виробникам по "зеленому" тарифу промисловим виробникам. І окремо 10 відсотків від цієї суми чітко написати в законі – для компенсації, для покриття боргу виробникам домашніх СЕС, у нас є ці стандартні формулювання, до 30 кіловат. Тоді і домашні СЕС будуть щасливі, вони будуть знати, що їм передадуть гроші, і мені здається, це буде справедливо.

Особливо знову ж, ми зараз на Львівщині, Львівщина у нас активно розвивається в домашніх СЕС. Підтримуйте, будь ласка, регіон конкретною цифрою з конкретним зобов'язанням на рівні закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чому 10 відсотків? А чому, наприклад, не 45 на балансуєчі, 45 "зеленим" і 10 домашнім? Чому цифра 10 відсотків, як вона взялась?

ЖУПАНИН А.В. Дивіться, ви повторили те саме, що я сказав, тільки ви сказали 45 балансуєчі, 45 ВДЕ. Я вам кажу про наступне. Навряд чи серед нас тут є лобісти великого бізнесу, правда? Ми лобісти здорового глузду і лобісти маленьких бізнесів і маленьких домашніх сонячних станцій. Це люди, які повірили системі, повірили в те, що їм будуть платити, в "зелений" тариф інвестували свої останні 25-30 тисяч доларів, те, щоб поставити домашні СЕС. Це абсолютно вітається, це правильний крок. Якщо 10 відсотків, хоча би 10 відсотків спрямувати з цієї суми в 12 мільярдів, це 1,2 мільярда гривень. Друзі, ми закриємо 60 відсотків боргів перед домашніми СЕС. Нас люди просто на руках будуть носити, ми їм закриємо 60 відсотків

боргів. Я не думаю, що це щось, що не потрібно робити прямо і чітко на рівні закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Тобто якщо є борги перед 30 кіловат, то їх треба гасити швидше, якщо станція має 1 мегават, це ще невелика, тоді треба гасити також швидко, якщо станція має 20 мегават, тоді можна не гасити, якщо 100 мегават, тоді можна самі останні гасити. Це ж трошки дивно. Мені здається, що...

ЖУПАНИН А.В. Андрій Михайлович, дивіться, ми гасили вже, давайте, якщо ми вже почали про це говорити, недавно ми ділили гроші вперед і так само гасили і борги і на балансуєчому ринку, гасили борги великим виробникам електроенергії. Ми вже їм один раз ці гроші ...*(Не чути)* Давайте цього разу... Дивіться, ви сидите в залі, перед вами сидять представники органів місцевої влади, які спілкуються напряду з виборцями, я вас прошу, давайте не будемо зараз обмінюватись риторичними якимись перепалками, ви пропонуєте 45 відсотків на балансуєчі, 45 відсотків "зеленим"... *(Не чути)* конфігурація на рівні закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Олександрівна Гриб, прошу.

ГРИБ В.О. Все ж таки пропоную гасити борги пропорційно тим боргам, які є. І, до речі, якраз малим домогосподарствам гасити борги перед ГарПоком, а не перед ПУПами. Тоді це буде вже чесно. Бо я розумію позицію пана Андрія, але давайте подивимось, хто у нас зараз рятує все ж таки енергетичну систему, і нам потрібно більше інвестицій і великих інвестицій. Хто буде до нас приходити, якщо зараз ми маємо ситуацію, коли постійно маємо борги перед великими?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є ще окрім великих, є ще середні.

ГРИБ В.О. І середні, абсолютно вірно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Станція 1 чи 2 мегавати – це явно велика станція, або станція 500 кіловат чи 100 кіловат.

ГРИБ В.О. Про це й мова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому тут таке, великі, це може ті, хто мають 100 мегават, але далеко не всі, хто 1 чи пів кіловата – це великі.

Тому, на мою думку, має зберігатися пропорційність, а стимули окремі для менших, вони передбачені в тарифі, тому що "зелений" тариф для 30-кіловатних, він якраз суттєво-суттєво вищий, вищий ніж "зелений" тариф для промислових СЕС, і в цьому більше стимули. А далі по цьому тарифу, який є, треба платити всім однаково, тому що якщо ми будемо порушувати один принцип пропорційності, далі виникне питання, а хто такі великі, може їм платити ще менше, а може хтось поганий, може хтось щось погане сказав чи погане зробив, і так можна скотитися до того, коли у нас, на жаль, є деякі випадки, коли за платежі як би треба ще як би добре щось постаратися, якщо отримати платежі за ті роботи і послуги, які були надані і продані. Тому тут мене більше цікавить навіть не розмір, а чи ми відмовляємось від принципу пропорційності, бо це дуже такий ящик Пандори, якщо відмовитись від принципу пропорційності, далі це може тягнути різні наслідки, на мою думку.

Але давайте ще послухаємо Регулятора НКРЕКП. Чи є з нами на зв'язку Регулятор НКРЕКП? Він мав бути. Міненерго є з нами на зв'язку?

КАЙДАШ Р.Ю. Так, Андрій Михайлович, вибачаюсь. Довго підключалися. НКРЕКП, Руслан Кайдаш. Так, ми опрацювали редакцію цього законопроекту разом з НЕК "Укренерго". Ну відносно все ж таки

відсотків щодо розподілу, ну як би, да, це питання такого більш мабуть політичного характеру. Але попередньо, скажемо так, розуміючи те, що логіка законопроекту погашення боргів, то, безумовно, воно, скажемо так, сприймається, якщо ми дотримуємося певної пропорційності, а не, скажемо так, викривлення, а не те, що там для певної категорії повні розрахунки, а для інших там отримується відсоток розрахунків набагато менше. Але в цілому цю правку ми підтримаємо і дійсно її там опрацьовували протягом тривалого часу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів. Дякую.

Тоді ставлю на голосування правка номер 214 і з урахуванням того, щоб через кому "в тому числі домашнім СЕС", щоб пам'ятали, що маю на увазі погашення домашнім СЕС також.

Бондар Михайло Леонтійович.

Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

Гриб Вікторія Олександрівна.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. Я утримався. Це пропорційно, але несправедливо, я за справедливість. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

Мулик Роман Миронович.

Нагорняк Сергій Володимирович.

_____. Андрій Михайлович, так і залишаємо 50 на 50, бо зв'язок пропадав?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, 50 на 50. Там, де "зелені", пишемо погашення...

_____. Я – за...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу?

_____. Зрозумів. Я – за, але я ще два слова прокоментую, що окрім ...*(Не чути)* такі підприємства, як Укргідроенерго, і перед ними теж мають величезні заборгованості, тому ми теж маємо за них не забувати... *(Не чути)* Відсотки, я так розумію, вони пропорційно будуть ділитися, правильно, між групою...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Укргідроенерго.

_____. Відносно тих ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Укргідроенерго має...

_____. Мій голос за, так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Укргідроенерго, перед ним є борги на балансуєчому ринку, там погашення також пропорційно, тому пропорційно свою частину погашення боргів Укргідроенерго отримає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. Так, за.

_____. Мій голос за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Припутень Дмитро Сергійович. Припутень Дмитро Сергійович!

Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За пропорційний, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, в тому числі домашнім СЕС, окей.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович.

ШИПАЙЛО О.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець також за.

17 – за. Рішення прийнято.

Далі у нас є правка номер 216 і 261. Правка стосується нарахування... Я поясню, що за правка, чому вона виникла. Вона стосується нарахувань: 3 відсотки на ті борги, які виникли у нас по ланцюгу ПСО і так само інфляційні нарахування.

У нас, коли у нас виконується ПСО, то Енергоатом повинен оплатити різницю, оплати її ПУПам, ПУПи отримують ці кошти як компенсацію по ПСО між ринковою ціною і ціною для населення. І ПУПи цими коштами мають оплатити тариф на розподіл обленерго і тариф на передачу Укренерго. Обленерго тоді отриманими цими коштами має оплатити свій тариф на передачу чи тариф на диспетчеризацію Укренерго. І потім Укренерго цими отриманими коштами має оплатити свої зобов'язання перед Гарантованим покупцем.

В кінці 2022 року, восени, коли вже відбулася не тільки окупація, але й зупинка атомної електростанції, Запорізької, отримані кошти Енергоатома з ринку були недостатнім для того, щоб покривати ПСО, і почали виникати борги. Вони почали виникати в кінці 2022-го, вони почали прямо нарощуватися, і на початку 2023 року. Потім були переглянуті тарифи в червні 2023 року, це проблему мінімізувало. А зараз, в червні 2024 року, це взагалі проблему зняло. Зараз ПСО спокійно покривається, і може покриватися. Тим не менше, є певні суми, які виникли в кінці 2022-го і на початку 2023 року.

Враховуючи, що навіть 3 відсотки на ті суми, мільярди – це суттєві кошти, а ще і відшкодування інфляційного показника, а інфляція тоді була висока, у 2022 році, і в 2023-му була досить висока, нарахування цих всіх коштів на ті борги означає, що Енергоатом має тепер заплатити більше ПУПам (основна сума плюс ці всі відсотки, накручені); ПУПи мають заплатити більше обленерго і Укренерго; Укренерго має заплатити більше Гарантованому покупцю. І зараз починають один з одним судитися. А, наприклад, щоб Укренерго заплатив більше Гарантованому покупцю – це тарифна компанія, у нього в тарифі це не передбачено, - відповідно або підвищувати тарифи, або він має ті гроші брати, не знаю, в кредит, невідомо звідки. Тобто воно все в тарифі не покрито, і поточні платежі йдуть нормально і вчасно, але ті платежі, які були в кінці 2022 року і на початку 2023 року, просто немає джерела покриття на нарахування 3 відсотків і інфляційної складової.

Тому була консолідована позиція і Укренерго, і Регулятора, щоб оцей от ланцюжок ПСО, там, де всі всім мусять поставити, зобов'язані поставити, бо це треба виконати ПСО для населення, щоб на цьому ланцюжку, щоб не заганяти один одного в суди, в якісь там, не знаю, судові рішення, чи арешти рахунків і так далі, ну, це може просто наступити через якийсь період часу, може наступити колапс, бо всі з усіма будуть судитися – і ні в кого не буде грошей.

Тому по цьому ланцюжку зробити відміну цих 3 відсотків інфляційної компенсації і так само виконавчих проваджень. Це в нас правка 216, 3 відсотки інфляційні, а правка 261 – виконавчі провадження за ці саме 3 відсотки і інфляційні складові. Ось була в чому, в чому була ідея, тому що по-іншому вийти з цієї ситуації просто, мабуть, неможливо, тоді просто всі будуть через суди стягувати, а грошей живих ні в кого не буде. Ось так от.

Олексій Юрійович, прошу, піднімаєте руку.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, Андрій Михайлович.

Я, з вашого дозволу, просто просте питання хочу задати, мабуть, органу, який має максимальну ринкову силу на так званому ринку електроенергії, це Національний регулятор. Бо я, з одного боку, вашу логіку розумію і дійсно треба підтримувати, і я буду підтримувати цю правку, ми знову рятуємо, вирішуємо проблеми боргів, який це, 2022-й, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кінець 2022-го.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Кінець 2022-го, ми рятуємо. В мене питання от в першу чергу, мабуть, таки до Регулятора і до міністерства безумовно, але в першу чергу до Регулятора. А чому своєчасно не можна розробити прийняттям відповідних регуляторних рішень для того, щоб не створювати цей зашморг борговий? Бо ми зараз з вами розбираємося в електриці, я дивлюся на обличчя тепловиків, в яких така голова від газових своїх там стосунків, водяників, у яких така ж сама голова від своїх, да? Ми зараз дійдемо до цього. І мені здається, що це якась ознака того, що ми мужньо створюємо цю проблему, потім також мужньо рятуємо суб'єктів, і аж ніяк це не можна назвати якимось там нормальним процесом державного регулювання і прийняття відповідних відповідальних державних рішень.

Це питання риторичне, і якщо Регулятор хоче, хай відповідає, це, безумовно, там складна історія у Регулятора. Правку цю я підтримую, але сам процес мені не дуже подобається.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, нас чекає ще питання вирішення боргів і теплокомуненерго, до того дійдемо.

Є Жупанин Андрій Вікторович, прошу, потім Красов Олексій Ігорович і потім Регулятор також. І Максим Миколайович.

ЖУПАНИН А.В. Дякую, Андрій Михайлович. Дякую, колеги.

Дивіться, тут є кілька як би напрямів і аргументів, чому це доволі погані правки. Перший напрямок, ми апелюємо до 2022 року як до якогось поганого року в енергосистемі, я нагадаю, що тоді міністерство там своїми якимись ...*(Не чути)* наказами проігнорувало виплату майже 1,5 мільярда гривень виробникам по "зеленому" тарифу, які були на окупованих територіях, тобто тут ще таке дискусійне питання, чи то був 2022 рік поганий, чи непоганий. З точки зору Енергоатома, вже навіть віцепрезидент Енергоатома говорить про те, що цього року компанія буде прибутковою, і це не дивно, тому що тариф для населення за останні 2 роки зріс майже в два з половиною рази. Тому ми вже всі очікуємо з нетерпінням прибутковості Енергоатома, і мені здається, що частину прибутків якраз можна було б відправити на погашення заборгованості. Тому що ми говоримо зараз про заборгованість, яка першочергово виникла через Енергоатом. Так, в нього якісь були там нюанси, але зараз компанія вже навіть без Закону України про добудову атомних енергоблоків там скуповує якість обладнання, вийде в прибуток за свідченням віцепрезидента, тому, в принципі, може собі дозволити погасити цей борг.

Ми, приймаючи такі положення, відіб'ємо будь-яку необхідність цього. Чому? Тому що штрафи, ідентифікаційні пені, вони не існують просто так, не

просто природа їх там десь встановила і все. Це є стимул для того, щоб не наращувати борги і погашати їх. Якщо ми зараз цей стимул приберемо, причому що я зауважу, що це як би закон енергетичний, а ми тут призупиняємо норму дії, дію норм Цивільного кодексу своїм рішенням, це може мати неприємні наслідки. І плюс, це так вже було у нас минулого року, коли потім до нас прибігли всі учасники ринку і просили те саме. Просили так само не відкривати проти них виконавче провадження, просили так само не нараховувати пені, стягнення. Тому тут або ми взагалі відмінюємо дію Цивільного господарського кодексу і Закону "Про виконавче провадження", або керуємося здоровим глуздом і шукаємо способи, як залучити компанії виконувати свої зобов'язання, особливо якщо компанії генерують прибуток. Тому я буду утримуватися по обом правкам 216, 261.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Прошу, Красов Олексій Ігорович. Червона. Червона – це працююча.

КРАСОВ О.І. Ми обговорюємо підприємства, які мають борги з 2022 року, але ще у нас є багато підприємств, які мали борги до цього, з 2016 року. Чи правильно я розумію, що ця правка зробить такий собі мораторій для цих відшкодувань пені і штрафи за період часу і до військового часу або ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наскільки я розумію, то ні, і вона взагалі пені і штрафів не стосується. Пені і штрафи, там Регулятор своїм рішенням вже призупинив нарахування пені і штрафів, і суди приймають це до уваги, і пені і штрафи не нараховують. Але окрім пені і штрафу є ще 3 відсотки нарахування компенсація інфляційної складової, яка прописана в законодавстві. Тому у даному випадку у нас мова йде про ті борги, які виникли 2022 року, і ця правка буде діяти до кінця військового стану. Але далі механізм платежів, безумовно, працює, і ПСО, до речі, поточне ПСО

зараз виконується нормально, без проблем. Зараз немає проблеми з поточними платежами, є тільки проблеми з тими боргами, які були 2022-2023 роки і відсотками на них.

КРАСОВ О.І. Якщо є рішення суду вже стосовно цих інфляційних платежів, вони ці норми не будуть працювати, я правильно розумію? Або ті компанії, які вже мають рішення суду, вони мають сплачувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наскільки я розумію, то ні, але прошу Кайдаша Руслана Юрійовича, можна відповідь на це питання.

КАЙДАШ Р.Ю. Погано було чути, але отримується, загальний коментар відносно цієї правки. Дійсно, ми опрацювали і прийняли участь в нараді, де, скажемо так, детально обговорювали. Є певне застереження, і про це в принципі, я також висловлював на нараді відносно того, що до кола учасників, на яких розповсюджується ця правка, включені також і виробники. Але і певне розуміння того, що саме якраз і коло учасників, кого це стосується, воно було обрано, виходячи з того, що саме ці учасники, ті, на кого покладаються спеціальні обов'язки, відповідно і виробники потрапили до кола учасників, на яких воно розповсюджується.

В цілому ми все ж таки вважаємо дійсно, що виходячи з даних, які на сьогодні маємо, то обсяг штрафних санкцій і цих 3 відсотків річних, які нараховані, вони сьогодні співставлений з сумою основного боргу і відповідно невирішення цього питання, воно по своїй суті унеможливить в будь-якому... скажімо так, унеможливить будь-коли повні розрахунки і, скажімо так, усунення боргів на ринку. Тобто навіть якщо Енергоатом зараз розрахується на сто відсотків по своїм зобов'язанням, то наявність цих боргів по штрафним санкціям і 3 відсотків пені – це реальний, скажімо, тупик, який ніколи не вирішиться і який тільки буде накопичуватися постійно,

незважаючи... а джерел відповідно на оплату цих, скажімо так, нарахувань, вони відсутні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є вже зараз судові рішення саме по 3 відсотках і по інфляції, що хтось комусь має... Судові рішення останньої інстанції. І що буде в тих випадках, де вже є судові рішення, якщо такі є?

КАЙДАШ Р.Ю. Так, є у нас на сьогодні вже такі рішення стосовно Гарантованого покупця, і ми от на прозі, скажімо так, повинні приймати якісь рішення. Тобто Гарантований покупець, зокрема, має погасити борги перед Енергоатомом по старому ПСО. Тобто є такі випадки, що стосуються, скажімо так, нарахування пені і штрафних санкцій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І що буде в такому випадку, якщо ми приймемо цю норму там, де є судові рішення, воно зупиниться?

КАЙДАШ Р.Ю. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто пауза буде згідно воєнного стану?

КАЙДАШ Р.Ю. Да, стосовно саме нарахувань буде пауза. А це означає, що при цьому ми все ж таки сподіваємось, що розрахунки по основній сумі заборгованості, вони повинні піти з урахуванням попередньої правки, за яку вже проголосували, стосовно розподілу коштів від економії диспетчеризації на балансуєчий ринок, і це в тому числі буде поштовх для позбавлення розрахунків на ринку ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

У нас ще є тут радник Прем'єр-міністра України з енергетичних питань Юрій Миколайович Бойко. Прошу, ваша позиція відносно цієї правки.

БОЙКО Ю.М. Доброго дня, шановні колеги, шановні учасники зібрання! Як уже сьогодні зазначалося, законопроект носить терапевтичний характер, аби ринок працював добре, точно не було би сьогодні що обговорювати. Ця правка також вона досить важка і контраверсійна. Але я вважаю, що без неї точно вижити енергетичній галузі буде неможливо. Це не лікує жодну проблему. Це всього-на-всього ставить на паузу низку, я б сказав би таких, знаєте, катастрофічних процесів в галузі, які уже цієї осені можуть призвести до паралічу роботи ключових енергетичних підприємств. Тому це не про лікування, чи це просто аби уникнути колапсу. Ще раз повторюю, правка дійсно контраверсійна. Я повністю підтримую застереження, які озвучив пан Жупанин. Але, на жаль, ще раз повторюся, вона безальтернативна. Тобто у нас той випадок, коли є рішення погане і дуже погане. Це рішення погане, але воно набагато краще ніж його не прийняти, адже воно дозволить зберегти функціональність галузі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Андрій Михайлович, повертаючись до вашого питання, тут-таки йдеться про те, щоб також зупинити дію підпункту 3 пункту 1 статті 611 Цивільного кодексу щодо нарахування та/або сплати неустойки (штрафу, пені) за прострочення виконання грошового зобов'язання, сплата яких передбачена договорами. Тобто це таки точно не тільки про три відсотки інфляційних, це точно про штрафи, пені, і це точно не тільки щодо періоду 22-го року, тому що в поправках цих йдеться про весь період воєнного стану. Тобто теоретично до кінця воєнного стану ніякі ці штрафи, пені не будуть

нараховуватись ні для кого. І я дуже сумніваюсь... прямо оптимальне рішення. Я не бачу там, бо, може, я не так читаю поправку, але я не бачу там обмеження, що це буде стосуватися тільки початку 22-го року, коли з якихось причин об'єктивних, необ'єктивних не могли виплачувати це. Тому я, воно трошки... *(Не чути)* не збігається з тим, що я читаю в тексті поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте розбиратися, як-то кажуть.

Руслан Юрійович, чи правильно я розумію, що на сьогодні НКРЕКП зупинив штрафи і пені, вони і так не нараховуються, а якщо хтось нараховує, то суди не приймають позиції, щоб були нараховані штрафи і пені. Руслан Юрійович.

КАЙДАШ Р.Ю. Так, дійсно, ми приймали відповідне рішення воєнною постановою стосовно цього і зупинили, і після цього навіть отримали рішення Верховного Суду, яке підтвердило, скажемо так, законність цієї рекомендації, я би так сказав. Але справа в тому, що судовий процес, він то розпочався, скажемо так, по-різному, деякі суб'єкти зверталися, деякі не зверталися. І на сьогодні така ситуація неоднозначна, тобто хтось звертався і йому не нараховували ці штрафні санкції, хтось не звертався, ну, тобто немає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Але на сьогоднішній день є сформована юридична практика, яка дійшла до Верховного Суду, що штрафи і пені не нараховуються.

КАЙДАШ Р.Ю. Так, але залишається питання 3 відсотків річних, про що ви також казали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто штрафи і пені, як я казав, а тут 3 відсотки і інфляція. Це суттєва складова.

СОВСУН І.Р. Нащо тоді ми прописуємо, якщо вони і так не нараховуються?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що воно записано, я так розумію, в одній статті закону.

СОВСУН І.Р. ... статтю Цивільного кодексу ...*(Не чути)* тільки в Комітет правової політики між іншим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Інно Романівно, нехай буде так, як кажете ви. Нехай буде, що скасовуємо штрафи і пені. Це перше.

Друге. Безумовно, що той борг, який виник в 22-23 році, – це найбільша проблема. Чому? Тому що він ще десь існує, живе і на нього постійно-постійно будуть нараховуватися штрафи і пені, вчора, сьогодні, завтра. І навіть якщо всі поточні платежі платяться, а вони зараз платяться, але є борг там сформований, я не знаю, 5 мільярдів гривень, чи скільки, сформований в кінці 22-го, в кінці 23-го року, і він зараз або не гаситься, або гаситься повільно, то сніжним комом на нього будуть зверху прилипати штрафи, пені, 3 відсотки, інфляція. І як вже сказали, сума цих всіх штрафів, пені і 3 відсотки інфляції вона вже є більше основної суми боргу. Відповідно погашення цього неможливо.

З чим я згоден, що це не... це, умовно кажучи, привозять важкого в лікарню і в реанімації йому дають штучне дихання якесь. Це не вирішення його проблеми, але це дає час на те, щоб знайти шляхи вирішення його проблеми. І тут я, на жаль, ситуації кращої не особливо бачу, хоча це теж, треба визнавати, неідеальне якесь рішення. Але це те рішення, яке підтримали всі, і Регулятор, і міністерство, і Укренерго, і всі учасники, тому що тоді мають всі з усіма судитися, має бути бій без правил, хто перший з когось щось стягне, грошей всім точно не вистачить, тому що в тарифі таких джерел, як штрафи і пені, в таких сумах і близько непередбачено. Тому буде

якийсь просто клініч чи щось таке. Якщо є краще рішення, що зробити і нормально, якщо ви запропонуєте, то можемо прийняти якесь краще рішення, якщо воно існує.

СОВСУН І.Р. Як мінімум обмежити період, щодо якого це стосується. Щоб не вийшло так, що за борги, які будуть зараз утворюватись не будуть теж нараховувати штрафи і пені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми обмежили. Там був період воєнний стан плюс один рік, і ми обмежили воєнним станом.

_____. Андрій Михайлович, є краще рішення, я вам запропоную краще рішення. Давайте Енергоатом заплатити 15 мільярдів, потім, коли він розрахується, ми вернемось і просто вирішимо проблему з цими штрафами і пені. Хай він заплатити просто базову свою заборгованість, і я думаю, тут буде 28 депутатів народних проголосують за, розберемось. Ми не раз розбиралися з цими заборгованостями, згадайте наш газовий закон, ми там частково списували, щось верифіковували, це питання другорядне. Хай Енергоатом заплатити свої борги, і ми цю проблему вирішимо за дві секунди. Мені здається, це хороша альтернатива.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не наше рішення. Це, якщо ви вважаєте, що він може взяти зараз 15 мільярдів і заплатити, то вам треба, мабуть, з ними поговорити і сказати, заплатіть, у вас є 15 мільярдів, ви не платите. Там можна навіть по звітності подивитися, чи є у них на рахунку 15 мільярдів. Але я не впевнений, що у них є 15 мільярдів на рахунку, які вони можуть просто взяти і заплатити.

Частину, до речі, вони платять. Правильно, Юрій Миколайович, там пішло погашення трохи старих боргів? Десь 1,5 мільярда погасили, чи скільки?

БОЙКО Ю.М. ПСО виконується доволі чітко, ви абсолютно правильно оперуєте статистикою. Але старі борги і відповідно старі штрафи, пені вже в значній мірі стягнуті. Тому, власне, я і кажу, що навіть сплата Енергоатомом боргу не зупинить низку судових рішень щодо стягнення штрафів, пені. Вони також космічний розмір мають, більше 10 мільярдів гривень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, це зрозуміло. Ну, а те, що ми тоді це рішення приймемо, якщо вони заплатять. Ну так трошки шантажнути чи натиснути, скажемо так.

_____ . Пане голово, дозвольте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але питання в тому, чи вони зараз гасять старі борги вже зараз? Чи є в когось ця інформація?

БОЙКО Ю.М. Дивіться, там же ж яка ситуація. Немає поняття старих боргів. Вони платять по принципу (*нерозбірливо*), тобто ті борги, які є, вони зараз обліковуються в бухобліку як за останніх чотири місяці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Миколайович! Юрій Миколайович, у них є поточні платежі – мільярд, якщо у них поточний платіж мільярд, а вони платять 1,5 мільярда, то значить, що вони гасять старі борги. Ну, що ми цього не розуміємо? Розуміємо.

Руслан Юрійович, Енергоатом старі борги платить чи ні? Почав платити?

КАЙДАШ Р.Ю. Саме на зараз ми цього... протягом останніх місяців ми не бачимо, ця вся переплата, яка дійсно на сьогодні виникає, вона іде авансом на наступні періоди. Тобто поки що старі борги ми не бачимо

погашення, але дійсно є забезпечення стовідсоткове розрахунків поточних і плюс певний аванс на наступні періоди.

_____. І тепер, колеги, дивіться, з урахуванням цього. Енергоатом уже внесли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте піднімати руку і по черзі говорити.

У мене прохання. Міненерго є з нами на зв'язку? Міненерго є на зв'язку? Олег, можна знайти Міністерство енергетики.

_____. Добрий день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є Міністерство енергетики на зв'язку?

_____. Так-так, на зв'язку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу. Скажіть, будь ласка, як зараз ситуація з платежами Енергоатома по ПСО і чи гасить він старі борги по покладанню спеціальних обов'язків?

_____. Я вибачаюсь, зараз така інформація у мене відсутня, але якщо потрібно цю інформацію, наберемо і надамо. Зараз не можу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. *(Не чути)*

Поки що ... *(Не чути)*, потім Андрій Вікторович Жупанин і потім ми до вас повернемося.

_____. Добре.

_____ . Шановні колеги, я хотів би тут засвідчити окрему позицію, те, що закон має триматися не для того, щоб його не виконувати. Завжди дуже легко накласти мораторій, але немає нічого постійного, аніж тимчасовий мораторій, якого дуже важко позбутися. Мої колеги правильно зазначили, що норми цивільного законодавства і суть виконавчого провадження, суди, не ускладнюють нам життя, а запобігають невиконанню договорів. *Pacta sunt servanda*. Договір повинен бути виконаним. Суб'єкти господарювання підписувалися під умовами договору, в якому вони зобов'язувалися платити неустойку, інфляційні у разі невиконання. Ми не можемо підписувати документи, не читаючи їх, а потім очікувати на рішення держави прийняти просте рішення: щось комусь не виконувати. Чому хтось може в суді домогтися виконання зобов'язань, а когось ми позбавляємо. Я знаю, дуже важка дискусія була, і справді це просте рішення, яке знімає тягар взаємних зобов'язань судових, судової тяганини в межах цієї конструкції боргової. Але сигнал, який ми посилаємо ринку, накладаючи цей мораторій не тільки на період боргів 2022 року, але і на майбутні борги, які будуть накопичені, можливо, будуть накопичені до завершення воєнного стану, дасть неправильний сигнал. І замість того, щоб робити все можливе, щоби не допускати накопичення боргів, ми даємо сигнал, що певну частину боргів можна буде скасувати, пробачити або відкласти на потім. Тут справді треба підійти і запитати більш ретельно Регулятора, а, можливо, все ж таки є варіант закласти щось в тариф, не ламаючи. Чому ми можемо спокійно ламати норми цивільного законодавства, чому ми можемо спокійно ламати норми виконавчого провадження, боячись внести складні рішення в тарифну політику? Можна зробити прогонку грошима для того, щоб погасити ці зобов'язання, але в жодному разі не скасовувати ці зобов'язання. Це лише пропозиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яку прогонку можна зробити, якщо мова йде навіть не про основну суму, а про ті штрафи і пені, чи відсотки, які нараховуються за попередні періоди. Навіть якщо борг буде погашений, все одно ті відсотки вони залишаються, і тих відсотків стає вже більше ніж основної суми боргу. Я не знаю, у мене питання, я ще там слово дам Андрію Вікторовичу, але хто, там Саша ...*(Не чути)* якщо нас чує, якщо ми пропишемо, що це стосується боргів тільки тих, які вже виникли до 1 вересня, щоби на майбутнє це не діяло, щоби на майбутнє, якщо раптом вони будуть виникати, щоби вони вже не нараховувалися. Будь-яка минула дата, чи до 1 липня, чи до 1 вересня. Тобто щоби ми не давали сигнал, що можна борги і в майбутньому щоби вони виникали. Тут...

_____. Андрій Михайлович, ми ж їх не скасовуємо, ми відкладаємо термін до кінця військового часу. Це може бути будь-який час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми їх не скасовуємо, але, умовно кажучи, якщо виникне борг якийсь там в листопаді, то він... то на нього теж не будуть нараховуватися штрафи, пені і відсотки. А чому він в листопаді має виникнути? Він не має вже виникати, тому що сьогоднішній рівень тарифів дозволяє, щоби повністю ПСО виконувалося, щоби повністю ПСО виконувалося. І ті платежі мають як би вчасно йти, вони, в принципі, зараз ідуть, але ми точно не знаємо буде в майбутньому.

Стосовно там, значить, Енергоатома і так далі, справа в тому, що якраз цього питання можна було б піднімати, но по цьому ланцюжку один, хто отримав захист від кредиторів – це Енергоатом, тому що його Мінстратегпром вніс в той список і в нього на сьогоднішній день є захист від виконавчого провадження. Всіх інших... далі і тому менше всіх хвилює оця наша норма сьогоднішня, це ця компанія, бо вона отримала свій захист. А далі всі по ланцюжку можна судити, з Гарпоком судитися ще, з іншими

судитися. Тому саме більше це стосується тих, хто всередині цього ланцюжка знаходиться.

І мені здається, що ще Укренерго було б цікаво почути позицію. Але зараз, Андрій Вікторович Жупанин, прошу, вам слово.

ЖУПАНИН А.В. Дякую, Андрій Михайлович.

Ви питали в Міненерго по Енергоатому, я думаю, що це недоречний адресат. Міненерго не підпорядкована компанія Енергоатому, вона підпорядкована Міністерству економіки. Ну, це нещодавно в інтернеті гуляв лист про те, що міністерство не має до нього відношення. Тому це питання, я думаю, варто зняти, не по адресату воно.

З приводу Енергоатома, то мені здається, що ми почули, що компанія не платить авансові платежі наперед, тобто вона не платить нічого, що було за минулі часи. І мені здається навіть, пригадуєте цю історію, коли до нас прийшов на комітет Енергоатом, ми йому тоді не погодили це включення в список компаній, з яких не підлягають стягненню виконавчі провадження. Тому що ми свідомо до цього підійшли, точніше, комітет проголосував, на жаль, але потім Верховна Рада не підтримала це рішення.

Тому мені здається, що комітет і Верховна Рада тоді свою функцію виконала. Те, що Енергоатом все-таки якимось чином це спромігся отримати собі це прощення, це вже інше питання, інша справа. І тут іще будемо розбиратися. Я думаю те, що історія не закрита, тому що чи входить Енергоатом до підприємств оборонно-промислового комплексу, по якому Камишін міг приймати включення в наказ, це ще велике питання. Я думаю, що це ще буде колись предметом якихось розслідувань, можливо, навіть не так пізно, як ми це думаємо.

Тому мені здається, що нам потрібно викликати Енергоатом, нам потрібно брати чіткий план і розуміння погашення цієї компанією цього боргу, і який борг буде погашений, вертатись до цього питання. Тому що вертатись до питання вже повного там анулювання, скасування цих пені,

штрафів, і... інфляційних, розуміння, що це, дійсно, великі суми, напевно, більші, ніж штрафи, але тільки тоді, коли борги будуть погашені. Інакше ті борги будуть вічними, і через рік, через два прийде новий законопроект, де вже буде законопроект про списання всіх боргів, які були по ПСО для населення, включаючи оцей борг Енергоатома.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хтось ще піднімав руку, мені здається? Олексій Юрійович, прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, ще раз, я розумію, що нам треба прийняти рішення. Я з паном Юрієм Бойком погоджуюсь, що це вибір між погано і дуже погано. Доброго тут взагалі, на жаль, в мене таке враження, що і в уряді ніхто не може сказати, а як оцей борговий зашморг взагалі в принципі розв'язати. Причому ще раз наголошую, Нафтогаз з тепловиками один до одного все життя нараховують пені, штрафи, джерела немає, але там поки ніхто... Да, Максим, ти ж там працював? Там ніхто на це не звертає поки уваги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там закон прийняли.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, закон прийняли, тільки його не виконують, за яким там мали...

Але я до чого веду? Дивіться, я розумію, що після 1 червня, після вольового рішення уряду підняття до певного порогу 4,32 тарифу для населення Енергоатом мав би отримати весь фінансовий ресурс, який мав би по ланцюгу, вибачте, забезпечити розрахунок. Ну, теоретично, да?

А скажіть, будь ласка, от ви - до речі, ви представник уряду, ми вас розглядаємо як представника уряду, на жаль, ви не член наглядової ради Енергоатома, - а він після корпоратизації Енергоатома готовий виконувати

свої зобов'язання, які, власне кажучи, з цих грошей чекає весь енергоринок? Я навіть не хочу звертати вашу увагу, що сьогодні я прочитав, що він укриття, починає будувати укриття за 600 мільйонів, да? Ну, очікують 600 мільйонів, ну це ж не копійки, да. А воно є в нього в фінансовому плані, ні? Може це ті ж самі 600 мільйонів, які мали би піти на ПСО на всіх суб'єктів, але зараз воно йде за іншим напрямком, бо в нього ж є якась наглядова рада, є якісь там свої алгоритми роботи.

Тобто я до чого веду, ми, мабуть, проголосуємо це рішення, але покажіть мені гарантії, що основний суб'єкт, який став сьогодні в центрі розрахунків, це Енергоатом, буде виконувати і дійсно цей фінансовий потік, який іде через нього сьогодні, він буде, його будуть отримувати всі суб'єкти ринку. Я таких гарантій, на жаль, на сьогодні не вбачаю.

Тому може тут треба шукати рішення, що під час війни мають працювати інші алгоритми примусу до всіх суб'єктів для того, щоб вистачило на всіх грошей. Це стосується всіх без виключення секторів ЖКГ, які ми сьогодні будемо обговорювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачите, які у нас цікаві засідання комітету проходять? Тому дивіться наш ютуб-канал, у нас онлайн-трансляція...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. І платіть гроші на рахунок...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чим більше у нас буде підписників, підписуйтеся, ставте лайк на нашому ютуб-каналі, все там є.

До голосування, да? Давайте ще, може, позицію Міністерства енергетики, що, ви все-таки вважаєте, ця правка правильна по боргах? Ну, ці штрафи і пені, щоби їх призупинити. Прошу, Міністерство енергетики.

_____. Да, Андрій Михайлович, повністю ми згодні з цими обговореннями, які сьогодні ми чули, ми повністю ...*(Не чути)* потрібно поточно нам оплачувати всі ці заборгованості, а далі кошти, які будуть у нас ще, будуть в свободному, скажемо так, стані, то маємо платити ті борги, які були за минулі роки. По-іншому я поки не бачу виходу з цієї ситуації.

Дякую. Бо інакше цей ком буде рости і з цієї ситуації ми просто не вийдемо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І тут мені прийшла інформація, що були борги по ПСО 14,5, а зараз стало 12,4 мільярда. Це коректні цифри?

_____. Так-так-так, мені теж інформацію сейчас таку надали. То єсть динаміка Енергоатома є, потихеньку вони сплачують ці старі борги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Останні 3 місяці – 2 мільярди. І велике прохання, ви там працювали, ви знаєте, мабуть, людей, передайте їм, щоб все-таки вони ці борги підгашували, підгашували. Зрозуміло, що 12 мільярдів за один день не погасять, але якщо буде хоча би по мільярду в місяць або можна і по 2, то за пів року можна її буде погасити.

Олег, так, це Херсонський ПУП, пам'ятаємо його.

Дивіться, Укренерго, ще скажіть свою думку, Укренерго.

_____. Андрій Михайлович. на жаль, ту інформацію, яку нам дали ви, коли сума штрафів, пені й інших складових інколи складає, по суті, суму штрафів заборгованостей, в нашому випадку навіть дещо м'якша. Тому що, наприклад, я не буду називати компанію, з якою ми буквально декілька днів тому завершили по проміжному результату судових тяганин, от

із заборгованістю у 8,9 мільярда гривень 5,5 мільярда – це якраз певні штрафи, інфляційні 3 відсотки.

Тобто в нашому розумінні це дійсно непросте рішення, але надзвичайно потрібне. Я тут, напевно, своїх колег з Міністерства енергетики також підтримую з точки зору того, що Енергоатом, в принципі, до кінця року, маючи відповідну динаміку погашення заборгованості по оплаті поточних платежів, може вийти в ситуацію, коли відповідна складова заборгованості за минулі періоди буде погашена.

Я просив би всіх підтримати відповідну правку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Максим Миколайович, прошу, вам слово і будемо приймати рішення.

ХЛАПУК М.М. Пане голово, мені сподобалась ваша пропозиція обмежити цю дію щодо зупинення виконавчих проваджень і обмеження тими договорами, які були укладені, наприклад, до 1 серпня 2024 року включно.

В такому разі я готовий пом'якшити свою позицію з "проти" на "утримався".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. А якщо до 1 вересня? Це ж все одно в минулому, ніхто не знав, що таке буде, то ніхто там спеціально борги ніякі не формував. Це сьогодні ми маємо якраз кінець 30 вересня.

_____. Без питань, ми ж на площі Ринок, можемо торгуватися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому, дивіться, колеги. Я пропоную таке, можливо, компромісне рішення, щоби оцю правку, Інна Романівна, з нами теж на зв'язку. Чує нас Інна Романівна?

СОВСУН І.Р. На зв'язку, чую, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви також пропонували, щоб обмежити її в часі. Відповідно правку 214 і 261... 216 і 261 підтримати, але в цій правці вказати, що вона стосується боргів... вона стосується боргів або грошових зобов'язань, точніше, штрафу, пені, відсотків інфляційних по боргах чи за грошовими зобов'язаннями, які виникли до 01.09.24. Що це означає, це означає, що якщо хтось побачив це рішення і раптом його неправильно зрозумів і у вересні почав формувати борги, думаючи, що не буде штрафів, пені, відсотків інфляційних, то на жовтневі борги це нараховуватися вже буде. Це не буде тільки на ті борги, які виникали в минулому, тобто до 1 вересня.

В цьому є певна логіка, тому що раніше ПСО, можливо, було недостатньо для того, об воно по цепочці повністю виконувалося. Але рішення по ПСО було переглянуто, потрібно десь місяць-два, щоб почалися повноцінні платежі по новому ПСО, оце місяць-два там чи три він якраз і до вересня десь є, тому і до 1 вересня все налагодилося і все ПСО має повністю виконуватися. Всі борги, які виникли у вересні, в жовтні і наступні місяці, на них відсотки, інфляційні нарахування будуть нараховуватися. Тому далі все має оплачуватися по ПСО вчасно.

Тому я ставлю на голосування правку 216 і правку 261 з уточненням, що на борги чи на грошові зобов'язання по тому, що виникло до 01.09.2024.

_____ . До 1 вересня 2024 року включно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там навіть питання не договорів, там питання ще і відсотків інфляційних. Тобто, умовно кажучи, простими словами, ми редакційно випишемо, щоб всі однаково розуміли, якщо борг виник в 23-му році, штрафи і відсотки інфляційні на нього призупиняються. Якщо борг виник у вересні 24-го або в жовтні 24-го, по повній програмі є всі інфляційні,

є всі відсотки, можна йти в суд і їх стягувати. Тут логіка така. Підтримується? Давайте зараз в ході голосування ми визначимо чи підтримується чи не підтримується.

Бондар Михайло Леонтійович.

Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. Категорично проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

Мулик Роман Миронович.

Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Я вдячна за зміну, але я все одно не впевнена, що Комітет енергетики може вносити правки до Цивільного кодексу, тому я утримаюсь. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович. Прошу.

ХЛАПУК М.М. Утримався. Але дякую за врахування пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає за що.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович.

ШИПАЙЛО О.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маємо 15 – за. Рішення прийнято. 15 – за, правильно? Да, вони враховуються редакційно з тим коригуванням, яке я сказав. Відповідно за результатами обговорення пропоную підтримати редакцію законопроекту, що викладено в правій колонці.

Ще у вас щось є, Юрій Олексійович, прошу.

КУЧЕРЕНКО Ю.О. Андрій Михайлович, я швидко, не хочу затягувати, але дуже прошу послухати. Цей законопроект буде в залі, я там приблизно уявляю риторичку, і я просто прошу і вас особисто, і колег подивитися, бо була відхилена моя спільна з Тимошенко Юлією Володимирівною правка 331. Вона дуже проста, я швидко розповім, про що йде мова. Останнім літом, коли були обмеження, графіки відключення, дуже багато скарг від власників СЕСів, то вони генерують електроенергію, але все рівно підпадають під обмеження, їх відключають, в залежності від того там профіцитний чи дефіцитний цей район. І ми пропонуємо разом з Юлією Володимирівною доручити уряду разом з Оператором системи передачі та Оператором системи розподілу вжити заходів з нормативного врегулювання та запровадження необхідних технічних рішень для недопущення припинення

виробників генераторів електроенергії, коли йдуть от такі обмеження. Вона просто рекомендаційна, але для нас це буде достатньо вагомою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Олексійович, можемо з радістю її підтримати. Ви ж бачите, що... Яка? 331, так? Це ...*(Не чути)* По-друге, ви бачите, що вона стосується активних споживачів. Є ще хтось? Микола Когут, можливо, можна подивитися. Я правильно розумію, що вона стосується тільки активних споживачів, правка 331?

МУЛИК Р.М. Андрій Михайлович, Мулик Роман, відмітьте, будь ласка, попереднє голосування – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Ми відмітимо присутність. Ми вже перейшли до іншого. Але присутність...

МУЛИК Р.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можете трошки залишитися на... трошки, у нас ще будуть голосування там, побудьте на зв'язку.

МУЛИК Р.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що стосується активних споживачів, так, і тільки. *(Шум у залі)* В моєму розумінні відключати якусь окрему СЕС чи відключати, це не питання закону, тому що закон не може суперечити законам фізики. Там, де є якийсь вузол, у цьому питанні вже розбиралися і цим займалися, якщо є вузол і внаслідок роботи сонячної електростанції він стає профіцитним, тобто генерація там більше, ніж споживання, чесно будемо говорити, в перші тижні відключали, бо ще не розібралися добре,

десь з червня перестали відключати. Якщо десь є станція 1 мегават, а споживання там є 20 мегават, то цей куц, цю підстанцію відключать, тому що при цьому йде мінус 19 мегават і...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Слухайте, я з вами погоджуюся, що це питання уряду і виконавчої влади. Просто я звик до того, що їх треба стимулювати для цих рішень. От і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте я скажу. То якщо він від'ємний цей куц, то будете відключати, тому що споживання неспівмірно високе.

Якщо ми говоримо про домашні 30-кіловатні СЕС, що дуже часто було, то потрібно розуміти, що йде вулиця, на вулиці 30 хат і стоїть там... споживання вулиці там 500 кіловат, і на вулиці є одна хата 30 кіловат. Вона там не під'єднана, вона не має там автоматичного включення-виключення, це маленька 30-кіловатна. Щоб вона працювала, треба, або щоб хтось їздив по вулиці вручну відключав 49 будинків вручну, а її одну залишав у мережі, або не відключати цю вулицю тоді взагалі, і сусідня вулиця скаже, а чого там є світло, а там немає світла. Тому треба розуміти, що 30-кіловатну станцію, на жаль, неможливо не відключати, коли йдуть відключення.

Якщо наполягаєте, можемо поставити. Якщо ні, давайте звернемося депутатським листом.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Давайте, ...*(Не чути)* депутатським листом можна від комітету, щоб уряд...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І навіть відкоригуємо, щоб не тільки активні споживачі, а й промислові станції і домашні станції. Добре? Дякую.

Тоді за результатами обговорення пропоную підтримати редакцію законопроекту, що викладена в правій колонці порівняльної таблиці, з врахуванням тих вже правок, за обговорення яких ми сьогодні говорили.

Запропоновано до розгляду комітетом з врахуванням результатів обговорення і врахування включених відповідно до статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" комітетських правок номери: 2, 13, 144, 150, 187, 214, 216, 239, 254, 261, 335.

Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в другому читанні проекту Закону України про внесення змін до Закону України "Про ринок електричної енергії" щодо застосування алгоритму розподілу коштів з поточного рахунка із спеціальним режимом використання (номер 11301-д) прийняти в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

Бондар Михайло Леонтійович. Немає.

Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

Гриб Вікторія Олександрівна.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Юффе Юлій Якович.

ЮФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

Костюх Анатолій Вячеславович.

Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. Точно – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. Мулик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович. Руку можна підняти.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Утримаюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович.

Юнаков Іван Сергійович.

ШИПАЙЛО О.І. Шипайло – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович. Немає.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Андрій Михайлович, Припутень – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень – утримався.

14. 14 – за. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Наступне питання у нас про стан підготовки підприємств житлово-комунального господарства до роботи в осінньо-зимовий період 2024-2025 років в умовах можливої відсутності електропостачання.

Я пропоную, щоб, можливо, нам спочатку загально... Прошу, Сергій Володимирович, да.

НАГОРНЯК С.В. Андрій Михайлович, дякую. Поки є у нас з нами НЕК "Укренерго" і помічник, не помічник, а радник Прем'єр-міністра Андрій Миколайович Бойко, хотів два слова буквально підняти по НЕК "Укренерго". Мені відомо, що там ситуація достатньо складна на сьогоднішній день. У нас виконуючий обов'язки керівника НЕК "Укренерго" і я розумію, що ситуація сьогодні перед дефолтом компанії. Чи можна попросити пана Олексія, щоб пан Олексій прокоментував, яка ситуація на сьогоднішній день з партнерами. І хочу звернутися до радника Прем'єр-міністра з проханням, щоб все ж таки якимось уряд прийняв рішення якомога швидше призначити членів наглядової ради, особливо хочу акцентувати на незалежних членах наглядової ради для того, аби сьогоднішня наглядова рада в НЕК "Укренерго" працювала і НЕК "Укренерго" мав той кредит довіри, який він мав до цього.

Дякую за увагу. І якщо можна, щоб пан Олексій прокоментував, яка на сьогоднішній день ситуація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, у нас є розділ "Різне", це чотири. Зараз у нас друге – це все-таки про стан підготовки. Ми якщо зараз загрузнемо в іншому питанні, то там може бути бурхливе довге обговорення. Давайте все-таки йти по питаннях. Ми зараз надамо слово керівнику НЕК "Укренерго" пану Олексію Брехту. І Олексій може в двох словах сказати, якщо там по компанії, як ситуація стабільна чи нестабільна. Але у мене ще так само прохання сказати взагалі по підготовці до зими, що очікується, які можуть бути дефіцити, чи готуватися все-таки до дефіцитів, те, що можна сказати, скажемо так, у відкритому ефірі. Прошу, пан Олексій Брехта, вам слово.

БРЕХТ О. Доброго дня ще раз, колеги. Дивіться, загальна ситуація наступна. Як ви, напевно, відчуваєте, третій тиждень енергосистема України

працює стабільно. За ці тижні після минулої ракетної атаки від 26 серпня інфраструктура системи передачі була відновлена фактично до стану, який передував цій атаці. Жодних обмежень споживачів, так само, як і обмежень об'єктів генерації, на сьогоднішній день не існує. Більше того, останні два тижні ознаменувалися передчасним виходом з аварійних ремонтів окремих об'єктів теплової генерації, ознаменувалися по суті ремонтами окремих об'єктів атомної генерації. На сьогоднішній день потреба у імпорті електричної енергії для покриття навантажень Об'єднаної енергосистеми України у нас відбувається фактично лише у вечірні години на період вечірнього максимуму і характеризується мінімальними обсягами за останні, напевно, декілька місяців.

На минулому тижні компанія підготувала оновлений прогнозний баланс на відповідні осінньо-зимовий період, направила його, ми очікуємо найближчими днями, затвердження відповідного документа. Зазначений документ передбачає загалом три місяці – це грудень, січень і лютий, в яких нас можуть очікувати певні незначні обмеження у споживанні електричної енергії. Коли я говорю незначні, це близько 100 мільйонів кіловат годин на місяць. Тобто, якщо говорити простими словами, це десь 120-130 мегават годинних, якщо про відповідні дефіциті в розрізі годин або доби. Я знову ж таки простими словами, його може не буде, звичайно, у вихідні дні. Але в робочі дні, особливо під час ранішнього і вечірнього максимум навантажень, нас можуть відповідні обмеження торкнутися саме у відповідні ці три місяці, про які я сказав трішки раніше.

Прогнозний баланс був складений для двох сценаріїв – це фактично режим нульової температури і режим від'ємних значень температури навколишнього середовища 10-15 градусів тривалий, тобто три і більше днів. Якщо ми говоримо про нульові значення температур, то ми обходимося фактично там з мінімальними обмеженнями при максимум споживання, вони можуть сягати там 500-1000 мегават. Нагадаю, у відповідний період це одна черга ГПВ з шести, тобто чотири години обмежень споживання на добу для

всіх категорій споживачів. Якщо ми говоримо про величину температури 10-15 градусів морозу, дефіцит потужності по об'єднаній енергосистемі може складати від 2 до 2,5 тисяч мегават, а це дві черги ГПВ, тобто вісім годин обмежень споживання протягом доби.

Знову повторюся, це граничні величини і компаніям відпрацьовані відповідні компенсаційні фактори, які передбачають: по-перше, це збільшення величини електричної енергії граничної. На сьогоднішній день виконуються відповідні розрахунки нашими колегами – оператором системи передачі Німеччини, які говорять про те, що потенційно можливо в мінімальному обсязі збільшити величину імпорту на 300 мегават, тобто до загальної величини в 2 гігавати, що фактично, ну, як мінімум на третину зкомпенсує відповідну величину.

Далі є, звичайно, такий механізм як аварійна допомога – це також 200 мегават, які можна використовувати в разі настання тих подій або дефіциту, про який я казав дещо раніше.

Буквально декілька тижнів тому була проведена нарада під головуванням Прем'єр-міністра країни, на якій розглядалася перспектива будівництва і введення в експлуатацію на кінець поточного року об'єктів розподіленої генерації. За тими попередніми оцінками реальних об'єктів, які можуть бути введені або відремонтовані в поточному році, було нараховано приблизно 500 мегават потужностей, з них половина - це саме об'єкти розподіленої невеликої генерації: півтора, два, один мегават і близько 200 мегават, з яких вже два введені на сьогоднішній день об'єкти високоманевреної газової генерації і частина з тих об'єктів ще буде введена до кінця поточного року.

Відповідно основну ставку в цих аспектах ми ставимо на відновлення об'єктів теплової генерації. Ми на сьогоднішній день бачимо достатньо позитивну динаміку завершення будівництва. Інформація, яка була надана операторами відповідних станцій, говорить про те, що ми можемо також до зими забезпечити додаткову потужність в обсязі до одного гігавату на

відповідних джерелах. Але основним аспектом можливості їх функціонування, я без деталей буду говорити, залишається питання відповідного захисту, особливо якщо ми говоримо про електричні станції, які знаходяться на північному сході, а це гігават потужностей, які надзвичайно важливі будуть під час проходження осінньо-зимового періоду.

Ну, і, напевно, ви всі чули такий проєкт, як будівництво плавучих електричних станцій. На минулому тижні було прийнято відповідне розпорядження Кабінету Міністрів України, і наша компанія як один з учасників цього процесу вже на поточному тижні розпочинає виконання заходів з будівництва відповідної інфраструктури. Це дасть об'єднаній енергосистемі України ще додаткові 250 мегават потужностей.

Відповідно комплекс зазначених заходів нам дає чітке розуміння того, що при температурі, яка буде характеризуватися або нульовим, або позитивним значенням взимку, ми будемо існувати і проходити цей період без обмежень. Якщо ми говоримо про температуру в 10-15 градусів Цельсія, то обмеження можливі, і вони в моєму розумінні не мають сягати більше ніж 1000-1500 тисячі гігават потужності, що буде співрозмірне одній черзі графіків погодинних відключень.

Якщо говорити про готовність компаній до зими, на сьогоднішній день ми вже на 76 відсотків виконали всі планові ремонтні роботи. Компанія сформувала аварійний запас обладнання на величину 756 мільйонів гривень. І по окремим позиціям, в більшості навіть позицій сформували трикратний запас, розуміючи те, що ми на сьогоднішній день є насправді об'єктом майже номер один в прагненні, на жаль, Російської Федерації, або припинити, або суттєво уповільнити підготовку компанії до зими, успішно пройти відповідний опалювальний період.

Загальну інформацію також можу прокоментувати про наявність палива у запасах теплових електростанцій. Напевно, за чотири останні роки ми маємо рекордний обсяг вугілля. Він складає 3,12 мільйона тонн запасу. Але, на жаль, я маю теж це сказати, це зумовлено неінтенсивністю його

використання, навпаки, неможливістю спалювання відповідних складських запасів через певні затримки або невведення в роботу відповідно обладнаними станціями тепловими.

Зробили відповідний прогнозний баланс, я також хочу озвучити вказану цифру загальну. Саме на осінньо-зимовий період, зважаючи на те, що частина об'єктів теплової генерації буде використовувати під час зими природний газ, загальний обсяг енергетичного газу для потреб проходження зими, а це теплові станції, теплові електроцентралі, може скласти близько 3,5 мільярда метрів кубічних.

І тут наступне питання, яке я хотів би теж озвучити і, напевно, навіть до певної міри на цьому наполягати, достатньо посередні запаси мазуту як резервного палива на об'єктах, це 61 тисяча метрів кубічних. Я знаю, що ситуація в країні така, особливо по окремих підприємствах, де мазут є у відповідному доступі. І тут нам треба всім зробити максимально можливе для того, щоб у нас використовувався відповідний вид палива, в тому числі як резервне паливо при неможливості використання або природного газу, або вугілля.

Коротенько дуже про захист об'єктів. Ви знаходитеся якраз у тому регіоні, де ми за минулий тиждень включили в захищених спорудах 3 автотрансформатори, це майже половина споживання регіону. Станом на сьогоднішній день уже на 22 об'єктах компанії вказані роботи завершені. Протягом жовтня місяця ми очікуємо спільно з державним агентством включення ще 31 одиниці обладнання саме в захищених спорудах. І до середини жовтня ми плануємо з 31-го включити як мінімум 10, є, як кажуть, обережна надія на 12 машин, які будуть захищені.

Протягом листопада місяця разом ми також плануємо включити ще 17 автотрансформаторів у роботу, і в грудні – 13. Загальна кількість автотрансформаторних ...*(Не чути)*, які будуть забезпечені другим рівнем захисту, який показав свою ефективність на одному з об'єктів в Сумах. Нещодавно був відповідний "шахедний" удар, споруда повністю витримала

відповідний удар і забезпечила схоронність роботи відповідного обладнання. За рахунок цього на сьогоднішній день Суми працюють у нормальному режимі, Суми і регіон забезпечені в повному обсязі електричною енергією. Відповідно ті плани, які компанія, і зобов'язання, брала з точки зору забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури, в повному обсязі будуть виконані в поточному році.

З хорошого. Вперше в цьому році у компанії з'явилася така складова, як аварійний запас автотрансформаторів. Станом на сьогоднішній день ми маємо значну кількість як поставок, так і 28 одиниць обладнання, які найближчим часом будуть придбані, виготовлені і будуть знаходитися в безпечних місцях, в тижневій доступності від об'єктів системи передач. Одразу скажу, за кордоном. Це в моєму розумінні надзвичайно хороша ситуація, яка буде говорити про те, що компанія матиме і ресурс, і можливість, і відповідне обладнання для того, щоб забезпечити нормальну роботу об'єктів системи передач під час поточного осінньо-зимового періоду.

Безумовно, є складнощі, ви про ці складнощі знаєте. У нас є регіони, це південь Дніпропетровщини, де на сьогоднішній день достатньо влучно руйнується інфраструктура як розподільчих, так і магістральних електричних мереж з розуміння того, що цей регіон, на жаль, декілька років тому, чотири роки тому, перейшов на електроопалення, і ворог робить все можливе для того, щоб підвищити соціальну напругу, підвищити градус напруженості в регіоні. Але як ми, так і наші колеги по мережі системи розподілу, "Дніпровські електричні мережі", робимо все можливе для того, щоб вчасно відновити і забезпечити в повному обсязі потреби галузі, потреби країни, потреби окремих енерговузлів.

Ще раз повторюся, на сьогоднішній день жодних питань або проблем, пов'язаних з обмеженням постачання електричної енергії в об'єднаній енергосистемі буд-якому споживачу, можливо, окрім прифронтових, де відбуваються постійні обстріли об'єктів електроенергетичної інфраструктури, немає.

Дуже коротко, все. Якщо є питання, буду готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Чи є запитання? Можливо, зможете коротко прокоментувати те, що Сергій Володимирович вже говорив, запитання?

БРЕХТ О. Да-да, я хотів це зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

БРЕХТ О. Дивіться, я, на жаль не можу сказати всіх деталей того, що зараз відбувається, ми знаходимося дійсно в переговорному процесі, цей процес має ознаменуватися рішенням в листопаді, максимум в грудні цього року стосовно викупу відповідних єврооблігацій. Дійсно, цей процес був ускладнений тими процесами організаційними, які відбулися в компанії останній місяць зі звільненням голови компанії і двох членів, незалежних членів наглядової ради. На жаль, окремі учасники процесу вийшли і чітко про це заявили, але ми на сьогоднішній день маємо можливість, по суті, не замістити, а працювати з тими учасниками, які були в пулі процесу викупу єврооблігацій. Більш детальну інформація я можу сказати наприкінці цього тижня, ми знаходимося на етапі перемовин. Я не хотів би сьогодні озвучувати деталі, тому що це може нашкодити процесу, який ми маємо завершити до листопада цього року. Але, не дай боже або якщо ситуація вийде з-під контролю і буде характеризуватися тими речами, про які сказав Сергій Володимирович, ми неодмінно проінформуємо міністерство, Кабінет Міністрів, Раду національної безпеки і комітет Верховної Ради. Поки я просив би утриматися від коментарів до кінця цього тижня.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Почули ми про ситуацію і в Укренерго, і в підготовці до зими, і прогнози на зиму. Давайте, може, якщо є в когось запитання, колеги, до pana Олексія Брехта, то тоді можна це задати. А я би пропонував тоді, може, пану Дмитру Новицькому слово дати для того, щоб описати коротко ситуацію, яка з підприємством водопостачання, водовідведення.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А можна пропозиції ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, або зразу пропозиції. І так само...

_____ . Я хотів. Знаєте, був такий римлянин Катон Старший, він завжди закінчував тим, що казав а Карфаген має бути зруйнований. Так-от, про підготовку водопровідно-каналізаційної галузі до зими я хочу сказати, що за тою статистикою, яка надається до міністерства, зазвичай все готово, знову ж таки ...*(Не чути)* називав 78 відсотків від планових робіт. Що таке планові роботи для наших підприємств? Це ті планові роботи, які можуть бути виконані у зв'язку із надходженням відповідних коштів, передбачених тарифом. Тобто, якщо в тарифі не закладені роботи, величезну кількість робіт, які треба зробити для підготовки до зими, вони не виконуються, тому що грошей немає.

Тому, повертаючись знову ж таки до питання невстановлених тарифів, або незаконно скасованих НКРЕКП, хочу звернути увагу на те, що на сьогоднішній день навіть після підняття тарифу в червні цього, поточного, року лише для юридичних осіб, тарифом покривається 70 відсотків витрат водоканалів. І вже, за розрахунками Світового банку, збитки, нанесені підприємствам галузі, сягнули 11 мільярдів доларів. І ми перебуваємо в жахливому стані, і, дійсно, треба питання вирішувати. У нас на сьогоднішній день заборгованість за електричну енергію вже сягнула 9,7 мільярда гривень. І воно продовжує, накопичуватись такі борги, а потім, безумовно, будемо

застосовувати рахунки, з яких будуть зніматися безумовні гроші на користь енергетичних компаній. І в цьому є величезна проблема.

Тому в мене, на завершення, все-таки я хочу звернути увагу депутатів, все-таки запросити представників НКРЕКП, щоб вони звітували про ті роботи або про ті заходи, які вони вбачають для того, щоб водоканали працювали в сталому режимі. Тому що, нагадую, 502 Постанова Кабінету Міністрів 2022 року містить лише рекомендаційну норму щодо невстановлення тарифів для водопостачальної галузі. Решта законодавчих актів і норм, у тому числі Закон про НКРЕКП, вимагає встановлення економічно обґрунтованого тарифу. На сьогоднішній день джерел покриття різниці в тарифах, яка виникає на сьогоднішній день, вже третій рік поспіль, жодних немає: ні з державного бюджету, ні в прозорий спосіб з місцевих бюджетів, ні в тарифі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Як бачите, я вам слово дав майже самому першому, щоб всі почули про ці проблеми і подумали разом, як їх вирішувати. І думаю, що, в тому числі, це чув і Василь Олександрович Шкураков, перший заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України. Він зараз з нами на зв'язку. Тому, Василь Олександрович, вам слово. Вам слово, ваше бачення по проблематиці і що ми разом можемо робити. У мене є певні ідеї, я, можливо, трошки пізніше скажу.

Але Василь Олександрович на зв'язку? Немає його? Немає. Добре.

Шейко... Юрій Євгенович Шейко, може, від вас коротенько декілька слів про підготовку до зими, про ситуацію в різних регіонах, які є ініціативи від Міністерства енергетики. Я знаю, що ви і різною допомогою допомагаєте різним регіонам, перенаправляєте туди. Якщо можна, коротенько.

ШЕЙКО Ю.Є. Дякую.

Значить, по-перше, хочу трошки там доповнити те, що казав ...*(Не чути)* Олександрович. У нас тривають спільні, скажімо, зустрічі з ОСР по питанням проходження осінньо-зимового періоду. З точки зору повністю ...*(Не чути)* де, що знаходиться, де що підключення, і проговорюємо ті плани, які, скажімо, аварійні ситуації, які можуть трапитись, скажімо, гіпотетично, і що в такому разі потрібно робити із точки зору і комунальних служб, і енергетиків, і всіх, хто має тут бути задіяний, для того, щоб забезпечити всіх і теплом, і електроенергією. Я кажу при якихось аварійних ситуаціях. Це по-перше.

І, по-друге, з боку міністерства були класифіковані проекти нової розподіленої генерації на так в плані загальнодержавні проекти, що реалізують з енергетичними компанія, та регіональні проекти, що реалізуються для покриття громади.

Загальний стан загальнодержавних проєктів. Тут багато у нас компаній, і ці вже проекти, що реалізуються і профінансовані, мають загальну потужність приблизно 683 мегавати. І багато, скажімо, є в нас робота триває, як ви правильно сказали, і з донорами, і з безпосередньо тими, хто надають обладнання і установки по заявкам обласних держадміністрацій. Тому робота ця триває і вона, скажемо так, в самому, скажемо, такому, пік такий роботи. Тому всі питання, які виникають з точки зору підключень, якісь документації, сертифікації і таке інше, все це вирішуємо в робочому порядку. Тому, скажемо так, якихось зауважень, якихось великих проблем я зараз тут не бачу. Все у нас тут збалансовано і на робочому контакті з усіма. Якщо якісь питання виникають, то вирішуються вже оперативно. Так, якщо коротко.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Дякую.

Ганна Володимирівна Замазеєва тут з нами зв'язку. Я попросив би вас сісти, щоб ближче вас видно, бо там сидів Андрій Іванович, а я вірю, що це

фартове місце, там, де сидів Андрій Іванович і для вас, і для мене, можливо, пощастить в житті. Так, і тут вас краще буде видно, краще чути.

Я знаю, що у вас є цікаві програми, про які ви писали, я думаю, що їх безпосередньо їх оголосити і розповісти, і це могло бути цікаво і для міст, і для комунальних підприємств, і для бізнесу, і для просто підприємств, які виробляють якісь товари, продукцію і так далі. Тому цікаво було б вас послухати. Прошу, Ганна Володимирівна, вам слово.

ЗАМАЗЄЄВА Г.В. Доброго дня. Вітаю всіх учасників засідання. Відповідно до Закону від 11 квітня 2023 року, а саме зміни... 3035, зміни до Бюджетного кодексу України і норм, які набули чинності від 01.01.2024 року, було створено спеціальні фонди карбонізації та енергоефективної трансформації України. Відповідно до цього фонду, він був наповнений від податку від CO₂, і на цей рік передбачено 859 мільйонів гривень. Постановою Кабінету Міністрів 761 від 21 червня 2024 року визначено порядок використання даних коштів. І відповідно до цього порядку покрито два напрямки з трьох Закону про спецфонд декарбонізації. Відповідно зроблено: перше – фінансове забезпечення заходів та бюджетних програм у сфері енергоефективності, збільшення використання альтернативних видів палива та відновлювальних джерел енергії; і друге – це фінансове забезпечення компенсацій та відшкодування, здешевлення зобов'язань для юридичних осіб через кредитні програми на заходи з енергоефективності.

Відповідно, звичайними словами, відповідно до цього постановою Кабінету Міністрів України 50 відсотків коштів направлено на акціонерне товариство, яке є державним, Фонд декарбонізації України, і це конкретно 404 мільйони гривень вже на рахунку даного державного підприємства, яке відповідно до Національного банку України отримало ліцензію для видачі кредитів і на минулому тижні провело першу видачу кредиту, це 18 мільйонів гривень за енергосервісним договором для Вознесенської громади.

Відповідно гроші призначені для всіх видів юридичних осіб державної та комунальної власності, а також для комерційних підприємств на сьогодні.

Суми, які виділяються на проекти, – 25 мільйонів гривень, 40 мільйонів, 60 і 90 відповідно до постанови Кабінету Міністрів. Максимальний строк кредитування – 10 років і відсоткова ставка – це, мабуть, найбільш цікаво, це 7 відсотків, якщо використовується до 70 відсотків національного виробника у обладнанні, яке ви встановлюєте в рамках цього проекту, і 9 відсотків річних в гривні – будь-який інший виробник.

На що призначені, які проекти можуть фінансуватися за цей кошт? Це будь-які енергоефективні рішення на виробництві, які будуть наслідком і результатом цього зменшення споживання енергії на 15 відсотків, відповідно зменшення енергоємності виробництва (це встановлення СЕС, теплові насоси, термомодернізація будівель), це будь-які енергоефективні заходи на ваших підприємствах. Максимальна сума кредиту – 90 мільйонів гривень на один проєкт, розраховується для муніципальних критичних... критичної інфраструктури, відповідно для організацій теплопостачання і водопостачання.

Відповідно і є окрема програма для енергосервісних, для ЕСКО-сервісних компаній. Відповідно, оскільки також на розпорядження уряді у нас є окрема програма Держенергоефективності, відповідає за енергоефективні заходи в центральних органах виконавчої влади. Відповідно за останній місяць ми провели інвентаризацію будівель, на сьогодні вона відбулася майже на 65 відсотків, проінвентаризовано 7 тисяч об'єктів, визначено, які належать центральним органам виконавчої влади по всій Україні, визначено, що всього 5 відсотків мають енергетичні сертифікати. І відповідно ми будемо залучати енергосервісні компанії, виконуються енергоефективні заходи на центральних органах виконавчої влади.

Ми зараз, також є в наявності інформація про базовий рівень споживання, про критичний рівень споживання і фактично через фонди карбонізації ці енергосервісні компанії також можуть отримати кошти для проведення саме таких заходів. Тож відповідно запрошуємо всіх і муніципальні органи виконавчої влади, оскільки місцеві органи влади теж можуть бути позичальниками даного фонду і отримати ці державні цільові програми і кошти на проведення модернізації об'єктів, відновлення об'єктів, будь-якого напрямку.

Дякую. Намагалася швидко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, все добре. А це може стосуватися і водопостачання, і тепlopостачання, і електротранспорту, якщо є якась економія, різних комунальних підприємств? Як на мене, цікава програма, тому що 9 відсотків у гривні кредити – це недорого.

ЗАМАЗЄЄВА Г.В. Якщо бути абсолютно чіткою до постанови Кабінету Міністрів, то це проєкти на заміщення теплової електричної енергії з мережі енергією з альтернативних видів палива та джерел енергії, проєкти на заміщення споживання на транспорті моторного палива електроенергією за рахунок використання транспорту з електротягою, проєкти з термомодернізації і зі зниження енергоємності виробництва або лише його етапу і якимось циклу певного.

Відповідно все, що ми сказали, будь-які відновлювальні джерела енергії альтернативні для когенераційних установок та енергосервісних компаній, окремі продукти і програми, тобто абсолютно за всіма цими напрямками можна звертатися до Держенергоефективності і до Фонду декарбонізації. До речі, урядова лінія також може всіх проконсультувати з приводу цієї програми і де можна отримати всі контакти, і перелік документів, які необхідно для того, щоб оформити даний кредит.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Олексій Юрійович Кучеренко, прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, Андрій Михайлович.

Я, з вашого дозволу, швидко, організаційно. Нам треба сьогодні встигнути, ми обмежені по часу, і до чого я веду. У нас завтра буде цей форум і не один день, і будуть секції, і все, наскільки я розумію. І, безумовно, там дуже цікаво буде, послухавши вашу інформацію стосовно меню того, що пропонує держава, поспілкуватися з усіма без виключення. З Медяник з Теплокомуненерго, з експлуатації будівель, ОСББ, не ОСББ, розумієте, з усіма суб'єктами, наскільки вони реально можуть скористатися цими програмами, що заважає, якщо не можуть. Безумовно, тут і муніципальна сфера, і як в бюджетній сфері ці проєкти реалізовувати, що там можна, що не можна, що заважає. Мені здається, що цій дискусії дуже слушно надати референс. Не перенести, а продовжити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Погоджуюся.

Прожу, Дмитро, для репліки.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. В мене репліка. Просто на підтримку того, що було сказано, "5-7-9" було реалізовано в Луцьку, на водоканалі встановлено 600 кіловат-годин і вже працює. І Укрексімбанк дуже підтримав, державні банки всі підтримують. І це найбільший проєкт в галузі водопостачання щодо встановлення сонячних... Поки що, поки що, да. Але це перший такий крок. А у Львові, до речі, буде організовано саме за ЕСКО-контрактами. Вже рухаються, і там ще більше сума, там 24 мільйони гривень, а тут буде набагато більше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вікторія Олександрівна Гриб, прошу.

ГРИБ В.О. Ганні Замазєєвій та її команді. Єдине що, хотілося б мати, можливо, 5 відсотків, тому що тут мова йде тільки про 7 і 9. Але є підприємства, які, я так думаю, не зможуть навіть сплачувати 7-9, але зможуть сплачувати 5.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

І я хочу надати слово від ЮНІСЕФ, у нас є представник Ніколас Осберт. Я хочу подякувати за всю допомогу, яку ЮНІСЕФ в Україні надає різним організаціями, зокрема і водоканалам, і персонально Ніколасу подякувати. Дуже актуально для нас, і ми стараємося також тримати хорошу співпрацю і чути ваші які пропозиції є стосовно, зокрема, можливості надавати гуманітарну допомогу для водоканалів. Ми це вже проголосували в залі. Сподіваюсь, Президент найближчим часом підпише. Тому вам дякую за все, що ви для нас робите.

Прожу, Ніколас, вам слово.

ОСБЕРТ Н. Дякую.

Я візьму буквально 2 хвилини для того, щоб повідомити вас про результати дослідження, яке ми зробили за підтримки органів влади у сфері тарифів.

(Виступ іноземною мовою)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Thank you, thank you.

Олексій Юрійович, ви хочете перекласти все, чи ще?...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Та тут все зрозуміло. Я просто пропоную, колеги, зараз визначитися, де ми і в якому форматі почнемо цю вже конкретну,

конкретну, да, дискусію. Не просто взагалі вчергове, вибач, Дмитро, в сто п'ятдесятий раз слухати про ваше, ми й так знаємо все.

Тут треба зараз в якомусь полі, в якомусь форматі за чієюсь ініціативою, зрозуміло, ви будете ініціатором, думаю, АМУ, куди вони дінуться, вони ваші власники, і мова йде про ваше підприємство. Але зрозуміло, що нам треба цю дискусію негайно організувати, проаналізувати, яка історія була, я не хочу зараз гаяти ваш час, я вам по деталях з 2005 року можу там, з 2000 року можу розказати як там все накопичувалося, які рішення приймалися, не приймалися і так далі, як створювався Регулятор комунальний, яка в нього місія була, як він її не виконав свого часу і пішло, поїхало.

Зараз маємо ми якусь колапсоїдальну ситуацію, її треба дійсно негайно для вас врегульовувати і давайте формат знаходити: завтра – так завтра, стадіон – так стадіон. Говоримо відверто і без обиняків. Але так само і проблема теплокомуненерго, яка така сама, тільки захована під Закон про мораторій, під меморандум, дай йому бог здоров'я і так далі. І так само там, ну, я бачу на сьогодні повний такий тупик, тупик. Тому готові до цієї дискусії, ну, як мінімум ми не можемо страусину позицію займати і ховати. Ось моя пропозиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

_____ . Завтра буде просто можливість продовжити, скажімо, наш такий діалог, буде панель, буде із синхронним перекладом, будуть в Zoom іноземні наші партнери, гуманітарні організації, донори для того, щоб означити ще раз якому форматі нам рухатися надалі. Так що, будь ласка, всіх присутніх запрошуємо на форум для того, щоб можна було продовжити дискусію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Олександрівна, прошу.

ГРИБ В.О. *(Виступ іноземною мовою)*

_____. *(Виступ іноземною мовою)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прощу, я бачу, пан Блащук піднімає руку. І потім вам буде слово, прошу по черзі, да.

Вікторія Олександрівна, ... *(Не чути)*

БЛАЩУК А.А. ... *(Не чути)* засідання. Я кілька слів, оскільки ми пропозиції до рішення комітету ми свої надали, але все-таки озвучити необхідно ті проблеми, які у нас є щороку, незважаючи і в довоєнний час, і сьогодні. Марно говорити, що в нас величезна різниця в тарифах і ми не можемо розрахуватися за газ, тому що зрозуміло, що грошей навряд чи нам в бюджеті знайдеться на цей рік і на минулий рік, але ми хочемо, щоб відносини з нашими постачальниками у нас були рівномірні і справедливі.

Тобто якщо нам держава заборгувала через різні мораторії величезні розміри різниці в тарифах, то давайте ж тоді враховувати їх розрахунки з державною компанією НАК "Нафтогаз України", тобто щоб нам на цю різницю в тарифах не блокували рахунки, не нараховували штрафні санкції і не вимагали оплати за газ, тому що розподіл 65 на 35 на сьогодні він забирає з тих компаній, які мають меншу питому вагу газу в тарифах, забирають всі обігові кошти, а для тих організацій, які мають різницю в тарифах, такий розподіл також поверх різниці в тарифах він забирає авансом вже оплату на газ, якщо буде різниця в тарифах, тоді в нас буде величезна переплата по газу. Тому я вважаю, що народним депутатам в силах змінити правила гри і щоб в умовах воєнного стану в нас були рівні і справедливі відносини між всіма учасниками, які задіяні в цій системі.

Крім того, тут вже було згадано і по електроенергетиці судові рішення. Уявіть собі, як в тепловика, коли борг, наприклад, там 3 чи 5 тисяч за тепло, а для того, щоб подати до суду, потрібно заплатити судовий збір 3028 гривень за одну заяву, а потім чекати кілька років, що тих 3 тисячі повернуть. Це знову блокує нам навіть ті можливості, які ми самі можемо взяти, стягнувши борги з тих боржників, які не сплачують за теплову енергію. Це вважаємо несправедливим, і тому нам треба цю систему трошки поміняти і внести зміни або зобов'язати Мін'юст, щоб він не робив нам відписочки. Ми крім того, для того, щоб подати позов до суду, ще потрібно і знайти десь персональні дані боржника, це теж проблема. Це знову ж таки не врегульовано, всі відмахуються і кажуть, ви шукайте гроші для того, щоб провести опалювальний сезон.

По тарифній політиці. Однозначно підтримую, що і в водяників, що і в нас така сама проблема. Але зараз ще оскільки у нас активно впроваджується когенераційні станції, знову ж таки оплата за газ іде як для інших споживачів. Знову ж таки нонсенс, тому що у нас основний споживач – це є населення і трошки бюджету. Чому ми повинні за газ сплачувати промисловості, ми ж використовуємо когенерацію для своїх потреб і частинку для страховки на балансуєчому ринку, якщо не вистачає десь електроенергії, і то, якщо ми введемо оці станції, які на сьогодні у нас є.

Тому, щоб не забирати більше часу, також завтра у нас буде Energy Forum, запрошуємо вас поспілкуватися з нашими підприємствами наживо, і ми там детальніше розкажемо всі наші біди і рішення. Головне, ми запропонуємо вирішення проблем, які б нам допомогли провести цей опалювальний сезон не гірше як попередній.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Прошу, пан Олег від Асоціації міст України. Прошу, вам слово.

ГАРНИК О. Шановний головуючий, члени комітету! Від імені асоціації в першу чергу хочу висловити подяку за ту роботу, яку ви ведете в інтересах органів місцевого самоврядування у стінах парламенту.

Зараз хотів би акцентувати вашу увагу і звернутись з проханням підтримати пропозиції Асоціації міст у частині дуже важливого документа, який буде мати вплив на діяльність органів місцевого самоврядування, - проходження опалювального сезону і підготовку навіть до наступного, це до проекту бюджету 2025 рік. Асоціація міст України проаналізувала цей документ, у нас підготовлено пропозиції на 17 сторінках, які стосуються всіх сфер діяльності органів місцевого самоврядування. Відповідний документ, ми свої пропозиції надали на адресу комітету. Хочу акцентувати на тих моментах, які стосуються безпосередньо сфери житлово-комунального господарства і, скажемо так, підприємств тепло- і водопостачання.

В першу чергу це різниця в тарифах. Проект бюджету фактично не передбачає погашення заборгованості з різниці в тарифах в тій формі, яка передбачена законом, який наклав мораторій. Вона передбачає дуже хитру схему, там, де змінюється з 64 відсотків до 60, а тих 4 відсотки, ПДФО мається на увазі, а тих 4 відсотків може бути використано на компенсацію заборгованості з різниці в тарифах. Але при цьому там вносяться зміни в документ і змінюється навіть найменування субвенції, яка повинна йти. Ми вбачаємо в цьому проблему, підготували пропозиції. Асоціація міст підготувала ці пропозиції і передасть безпосередньо керівнику секретаріату. Якщо в депутатів є бажання і можливість, сьогодні просто я чому звертаюся, тому що сьогодні останній день подання правок, і ці правки можна подати сьогодні.

Є ще кілька моментів, які досить серйозно впливають на спроможність органів місцевого самоврядування. Звичайно, вони не напряму впливають на сферу житлово-комунального...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую. Сьогодні 17:18, ми тут ще сидимо і сьогодні останній день подання правок. А, завтра? Чи сьогодні?

ГРИБ В.О. І, до речі, їх всі подають вже, ваші правки.

ГАРНИК О. І я хочу сказати так, що ми просимо, навіть якщо не буде можливості ознайомитися чи встигнути подати, наші правки також будуть все одно подані іншими депутатами, ми просимо вас підтримати їх під час...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто ви ставте чітко задачу: підтримати правки.

ГАРНИК О. План "А" – подати, план "Б" – підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

ГАРНИК О. Хотів би звернути ще на кілька моментів, про які ми говоримо, які будуть мати серйозний вплив на діяльність органів місцевого самоврядування і відповідно на стан сфери житлово-комунального господарства.

Перше – це ПДФО силове, 60 відсотків. Як ми і попереджували в минулому році, неефективно використовували ...*(Не чути)* державної влади, вилучені в органів місцевого самоврядування в минулому році 24 мільярди і в цьому близько 90 мільярдів гривень. За інформацією, яку ми отримали від Міністерства фінансів, половина отриманих коштів не була використана, така тенденція буде продовжуватися і надалі. Тому Асоціація міст ставить питання про повернення цих коштів, це б розвантажило саму систему і дало б можливість більш ефективно підтримувати органам місцевого самоврядування за рахунок коштів місцевих бюджетів підприємства тепловодопостачання.

Ще є інші питання, які, я так розумію, народні обранці знають, це питання реверсної дотації, це списання середньострокових позик, це ті питання, які ми знову-таки передамо керівнику секретаріату. Дуже просимо підтримати, тому що ситуація полягає в тому, що кожен рік навантаження на органи місцевого самоврядування фінансове збільшується, передаються повноваження, а ресурс зменшується, знову-таки з 64 до 60 відсотків зменшення ПДФО загального. Представники органів місцевого самоврядування сьогодні тут є, вони завтра також будуть приймати участь у заході і підтвердять, що це не власна позиція асоціацій, це консолідована позиція органів місцевого самоврядування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую.

Хто ще? Да, прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пане Олеже, до вас як до АМУ, знову-таки, таки це ваша власність, ви тут головні, розумієте, ви тут маєте запропонувати свій план, що конкретно треба зробити, який документ, щоб ми розв'язали цей жахливий зашморг борговий. Я маю на увазі борги, що із старими робити. Ви тільки що бачили, як ми дві години по якійсь долі на енергетичному ринку, які дискусії. Що робити із старими боргами? Яким має бути державне тарифне регулювання? І з якого моменту для того, щоб ці борги більше не накопичувались, щоб ми забули про цей жахливий термін різниця в тарифах? Двадцять років я особисто чую цей термін і я вже як собака Павлова, розумієте, рефлекс, різниця в тарифах, різниця в тарифах. У вас є такий план? Щоб ми конкретно розуміли. В бюджеті має бути така-то, в законі... До речі, закон, Андрій Михайлович, ми ж як порядні в 22-му році влітку прийняли цей закон, не просто про мораторій, про передбачити в бюджеті ці гроші на різницю в тарифах. Закон не виконується. І тут я сьогодні, ще раз, я задаю питання: що треба зробити і хто буде генератором цього? Я думаю, що, крім

вас, розумієте, ви життєво зацікавлені, ви маєте цей план, просто він має стати у вас ідеєю національною. Це моя порада.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Якщо ще хтось хоче щось сказати, ви піднімайте руку. А я поки що скажу свою думку.

Особливо в частині водоканалів, бо ми вже так трішки переходимо на питання теплокомуненерго, генерації. То водоканали, дійсно, проблема є, і, пан Дмитро, ви, мабуть, знаєте, Дмитро Новицький, ви, мабуть, знаєте, що я там був більше на вашій стороні, допомагав, наскільки можна, вирішити цю проблему. Але ситуація є така, яка є, і хоча би якийсь крок - я розумію, що він не дуже великий, - це є перегляд тарифів для непобутових споживачів. Ми проголосували закон так само про те, що водоканалам можна передавати гуманітарну допомогу. Чекаємо, що Президент його підпише.

І загалом, от вже думали по-різному, як правильно: чи правильно, щоб Регулятор встановлював тарифи; чи правильно, щоб органи місцевого самоврядування встановлювали тарифи. І те, і те містить свої недоліки, бо що там можуть їх не переглядати, що там можуть їх не переглядати, якщо раптом чомусь не хочуть.

Тому у мене є така пропозиція, і ми її ще обговоримо, щоб внести зміни в законодавство і надати право у разі, якщо Регулятор, наприклад, протягом там 12 чи 18 місяців не переглядає тарифи, тоді у органу місцевого самоврядування з'являється право самому переглянути і встановити ті тарифи. Таким чином, повноваження від Регулятора не забираються, але якщо він нічого не робить, не переглядає, тоді така можливість, таке право з'являється в міста. Далі вже місто для себе приймає рішення: чи воно індексує хоча б до інфляції, чи воно добавляє туди якусь, в ціну, складову. Але в нас збільшується ймовірність, що принаймні хтось з двох цих інституцій, хтось спрацює, якщо не один, то другий. Мабуть, це не спрацює для сто відсотків міст, але мені здається, що для частини міст це може бути вирішення проблеми, тому що є частина міст, які готові комунікувати,

пояснювати, обґрунтовувати. І це може допомогти. А в Регулятора вже буде можливість, наприклад, перевіряти розрахунки, як ці тарифи встановлені, чи якісь там ліцензійні перевірки, я не знаю.

Таку от пропозицію я пропоную, щоб ми обговорили в Києві, зібралися разом з Регулятором. Руслан Юрійович Кайдаш, є ви тут на зв'язку ще? Щоб ми зібралися, обговорили і постаралася... Згодні обговорити таку пропозицію, яку я тільки що озвучив, щоб тариф могли встановлювати, якщо не Регулятор, то тоді орган місцевого самоврядування мав таку можливість?

_____. Розуміємо проблематику не встановлення тарифів, давно ця вже історія триває. На мій погляд, все ж таки, я думаю, це робочий варіант для того, щоб якщо ми не знайшли іншого варіанту вирішення цієї ситуації, то, на мою думку, я думаю, що можна цим шляхом іти для того, щоб забезпечити збалансовану роботу галузі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Прощу. Якщо можна, коротко тільки.

_____. Ми надали також ряд пропозицій своїх у секретаріат. Те, що стосується, дійсно, передачі на місця, ми вивчали це питання. Є різні варіанти, ми їх також обробляємо. Але є такі варіанти одного з міських голів. Він каже: якщо ви мені передаєте повноваження на встановлення тарифів, я все одно не гарантую, що я їх встановлю.

Тому тут, скажемо, це питання в кожному випадку потрібно його вивчати окремо. Але і інші є моменти, які можна врахувати для того, щоб покращити. Ми не претендуємо на різницю в тарифах, елементарно ціна питання там копійчна для того, щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які інші? Конкретику скажіть.

_____ . Питання, які стосуються дійсно регулювання, то ж запропонували залишити за Національним регулятором розробку тарифів і перевірку тарифів, встановлений (*Не чути*) на місця. Це один з варіантів.

Передати на місця – це варіант не найкращий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не найкращий?

_____ . Не найкращий, тому що там теж політичних дуже багато впливів.

Як з Регулятором? Ну, ще раз, ціна питання там вона взагалі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, не ціна питання. Конкретика, що ви пропонуєте?

_____ . Пропонуємо один із варіантів якраз зробити спільну роботу Національного регулятора як органу, який перевіряє, який встановлює, є там дуже хороші документи, які можуть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так хто встановлювати має?

_____ . А встановлювати повинні... орган місцевого самоврядування повинні встановлювати тарифи. А Регулятор повинен перевірити і контролювати, і розрахунки ці надавати на місця, як варіант.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По великому рахунку те, що я запропонував, воно так і буде: якщо Регулятор не встановив, це право перейде до органів місцевого самоврядування.

_____. Ні, ну, Регулятор має розробити, перевірити і потім проконтролювати, надати на місця, а органи місцевого самоврядування повинні їх встановити з подачі Регулятора.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви думаєте, що це буде працювати, що Львівській міській раді чи виконкому хтось передав якісь розрахунки і вони просто, як не знаю хто, як якийсь там сліпий виконавець взяли чийсь обрахунки і відразу їх встановили. А яка їхня роль тоді по суті, чого вони мають від себе приймати рішення, які є по суті не їхні?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. У мене пропозиція. Все-таки деталі, які треба окремо спокійно проговорити. Тут такий ланцюг...

_____. Ну, пропозиції, скажемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знаєте, це, наприклад, ви директор водоканалу, ви маєте право призначати головного бухгалтера і всіх заступників там і всіх інженерів, але кандидатури, кого ви маєте призначити, даю вам я. А ви маєте їх просто призначити. Ви би були комфортні в такій ситуації?

_____. Я розумію. Але має бути орган, який, скажемо, незалежно це зробить по певним процедурам. Тому що на місцях і фахівців немає, хто може, ну скажемо, 869 Постанова, там і так далі, перевірити. І саме головне, що ніхто не перевіряє на місцях структуру тарифів, як вона дотримується і так далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згоден.

_____. Тут за Регулятором це дуже позитивні моменти...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Як не перевіряєте? Так ви ж розробляєте на місцях ці тарифи. Як не перевіряєте?

_____. Немає органу, який на місцях перевіряє виконання тарифу по факту підприємств.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згода. Давайте ми в Києві зустрінемося і обговоримо. З цими нюансами я згоден. Добре? Окей.

ГРИБ В.О. Андрій Михайлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вікторія Олександрівна, прошу.

ГРИБ В.О. Колеги, ми сьогодні, коли були у Львівводоканалі, ми говорили про те, що необхідно змінювати якраз структуру формування тарифу. В цьому проблема. А не тільки в тому, хто буде приймати рішення. Хоча, я вважаю, що рішення необхідно приймати на місцях. Єдине, необхідно буде доопрацювати, бо пані Оля Бабій сьогодні говорила про ліцензування і що ліцензіат саме повинен утворювати тарифи, а треба буде якимось чином передати також такі самі повноваження на місця.

Дякую.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Давайте, ми тоді потрошки... Тут зрозуміло. У нас є предмет для зустрічей, для обговорення в такому більш професійному колі.

Іван Лукеря, чи є з нами на зв'язку заступник Голови правління НАК "Нафтогаз"?

ЛУКЕРЯ І.М. Андрій Михайлович, присутній онлайн Іван Лукеря.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ЛУКЕРЯ І.М. Якщо коротко, по підготовці до опалювального сезону я в двох частинах доповім дуже коротко, щоб не займати час. Це ТЕЦ групи Нафтогаз, середня готовність 90 відсотків, зокрема ТЕЦ, які знаходяться в Львівській області. Додатково працюємо над тим, щоб збільшити потужність електричної генерації на наших ТЕЦ на 90-100 мегават через певні модернізаційні заходи, переведення роботи турбін в конденсаційний цикл, таким чином ми можемо дати до кінця року додаткові мегавати в мережу.

Що стосується Нафтогазу, то основна відповідальність зараз Нафтогазу підписати договори з Теплокомуненерго. Станом на сьогодні підписано 266 договорів, таким чином ми вже підписали договори на постачання газу на умовах ПСО з всіма великими підприємствами Теплокомуненерго по всіх обласних центрах, а також ТЕЦ, ТЕС, які споживають газ як для виробництва тепла, так і для електричної енергії. Проблемних питань немає.

Загалом щодо обговорюваної дискусії дуже слушне зауваження було в Олексія Юрійовича Кучеренка щодо плану дій, щодо того, щоб завершити цю дискусію, різниця в тарифах, борги і так далі. Ми мали розмову з Асоціацією міст України, зустрічалися з окремими представниками органів місцевого самоврядування. Можу сказати, що передні пропозиції як врегулювати питання, які вимагають в тому числі законодавчих змін, вони опрацьовані, в рамках окремого обговорення можуть бути розглянуті як на комітеті в закритому чи відкритому режимі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є запитання, може, до Івана Михайловича Лукері по боргах, чому вони в суд подають? Немає гострих запитань, Іван Михайлович, всі вас люблять, бачу, ніхто нічого не хоче сказати.

ЛУКЕРЯ І.М. Ми також дуже конструктивно працюємо зі всіма органами місцевого самоврядування, тому це взаємно. Дякую, Андрій Михайлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, дякую.

Шкураков Василь Олександрович не з'явився, нема його? Немає. Бачте, у нас довго трошки.

Скажіть, будь ласка, Одинець Олександр Миколайович, директор Львівтеплоенерго. Да, прошу. Ми вже сьогодні у вас були, але вам слово, щоб підсумувати цей набір проблем, які є, і подумати, що з ним можна робити.

ОДИНЕЦЬ О.М. Дякую, колеги, дякую, Андрій Михайлович, дякую, члени комітету, за можливість на такому високому рівні коротко стисло розповісти про ті проєкти розподіленої генерації, які сьогодні реалізуються у Львові, і загалом, звичайно, про проблеми галузі.

Я буквально стисло хочу сказати, що для підприємств Львівтеплоенерго комбіноване виробництво теплової та електричної енергії не є чимось першопрохідним. Ми експлуатуємо Львівську теплоцентраль №1 і, звичайно, що основною задачею теплоцентралі є виробництво теплової енергії. Натомість якийсь свій невеличкий вклад в підтримку енергосистеми ми теж вносимо і забезпечуємо електричною енергією саму роботу станції.

Щодо проєктів розподіленої генерації на базі газопоршневих когенераційних установок, які сьогодні активно впроваджуються в Україні, то ми працюємо, тут фактично 3 таких блоки, про які я коротко розповім. Так чи інакше кожен блок пов'язаний зі співпрацею з нашими міжнародними

партнерами, тому що зрозуміло, що це річ дуже вартісна і підлягає залученню іноземних фінансів.

Звичайно, основний блок – це співпраця з USAID Tetra Tech в рамках Проєкту енергетичної безпеки. І вкотре хотів би подякувати колегам з USAID не просто за таку матеріальну підтримку, не просто за надання обладнання, а й за глибоке втручання в процес встановлення, в процес нормативного регулювання, так, який... І це втручання спрямоване лише на позитив і на вирішення проблем, і на супровід подальший знову ж таки таких проєктів.

По USAID. Від USAID ми отримали 8 когенераційних машин, загальна вартість отриманих машин – це 122 мільйона гривень. Це різні машини, з потужністю, електричною потужністю, яку вони видають, від 50 кіловат до півтора мегавата. Вони всі розміщені на наших котельнях. Головним принципом підбору локацій, на яких розміщені дані когенераційні установки, було, по-перше, те, що вони можуть практично в повній мірі забезпечити власні потреби об'єкта по електричній енергії, і друге питання – це те, що всі об'єкти, на яких змонтовані і монтуються когенераційні установки, зав'язані на виробництві та постачанні гарячого водопостачання. Тобто ці котельні не є сезонними, вони працюють влітку, дають гарячу воду. І це, власне, один із головних факторів, на нашу думку, що дані проєкти вони будуть в подальшому ефективними й окупними.

Це, коротко, ви можете побачити візуально, як виглядають машини, коли вони тільки приїхали. Так? Ви бачите, що машини є як відкритого типу, що, в принципі, ускладнює їх монтаж і потребує додаткових інвестицій, так і закритого типу. Ну у нас десь 50 на 50. Хочу сказати, що машини відкритого типу, фактично когенераційна установка відкритого типу, яка приїздить до нас, це лише десь відсотків, напевно, 70 самої завершеної установки. Так? Тому звичайно, що на дообладнання і монтажку когенераційних установок ми витрачаємо кошти, які нам передбачило місто, передбачила Львівська міська рада, без цього ми би ці монтажі не здійснили. І я знаю колег, у яких є з цим проблеми, ну тому що це не просто приїхала когенераційна установка і

ви її поставили. Ви потребуєте також додаткового обладнання, проєктний робіт, монтажних робіт, виконавчих робіт і так далі.

Фактично на сьогодні у нас із восьми установок уже чотири ми плануємо запустити от-от до початку опалювального сезону. На них уже відсоток робіт складає, ну 70 – це ми готували позавчора презентацію, на сьогодні вже, можливо, 80. Решту когенераційних установок ми плануємо, скажімо так, завершити до кінця листопада.

Тут ви можете бачити візуально як відбуваються безпосередньо монтажні роботи. Тобто дуже велике значення має система підготовки повітря. Отут ми бачимо такі вентиляційні короба. Має велике значення система аварійного скиду тепла, так звані аварійні градирні. Тобто насправді це все є велика робота.

За допомогою когенераційних установок власне, які нам надали колеги з USAID, ми плануємо в рік генерувати в ринок майже 10 мільйонів кіловат-годин електричної енергії і задовольняти власні потреби наших котелень в обсязі практично 17,5 мільйона кіловат.

Другий блок. Ми співпрацюємо з Німецьким урядовим товариством GIZ. І також вони нам фактично постачають 2 когенераційні установки по півтора мегавата загальною потужністю 3 мегавати для забезпечення однієї нашої найбільшої котельні електроенергією власних потреб і забезпечення тепловою енергією для часткового покриття потреби в тепловій енергії взимку і для забезпечення тепловою енергією влітку на гаряче водопостачання.

У нас поставка даних когенераційних установок вже готових має відбутися десь в другій декаді жовтня. Вони вже виготовлені і зараз відбуваються логістичні процеси. Підприємство власними силами, застосовуючи власну техніку і знову ж таки фінансові та інші ресурси, готує на сьогодні основу для встановлення даних машин. Тобто відбувається заливка, монтаж фундаменту, підведення газових мереж та інші роботи.

І третій блок – це будівництво, встановлення когенераційних установок, 4 когенераційних установок потужністю по 5 мегават, використовуючи газопоршнєві двигуни компанії Bergen, і тут цей проєкт знаходиться на стадії фактично активного проектування, ми сподіваємося його завершити – десь квітень-травень наступного року, тут теж нам допомагає участь і UNDP, і... норвезького уряду. Це коротко про три блоки проєктів.

Я би хотів підняти такі найбільш важливі на сьогодні питання щодо розподіленої генерації, щодо власних когенераційних установок. Ті питання організаційні і технічні, які виникають при встановленні когенераційних установок нами, безпосередньо підприємством, вони є, але вони в принципі вирішуються у співпраці з колегами із операторів систем розподілу, електроенергії, оператор системи розподілу газу там допомагає, тобто вони виникають, але вони вирішуються.

Але ми на сьогодні стикнулися з проблемами, які є когенераційними установками, так званими інвесторськими, тобто це ті, які знаходяться у власності третіх осіб і які на сьогодні хочуть зайти до нас і працювати, використовуючи наші площі, використовуючи наші потужності по приєднанню природного газу, і звичайно, що скидаючи до нас тепло. На сьогодні чіткого механізму в законодавстві щодо як і розрахунку тарифу, по якому ми маємо придбавати таке тепло і обсягів такого тепла, яке ми маємо придбавати від тих сторонніх когенераційних установок, а ми вважаємо, що такий тариф не повинен перевищувати як мінімум напевно 50-60 відсотків нашої так званої змінної частини двоставкового тарифу (у нас, у Львові діє двоставковий тариф), але це має бути встановлено, це на сьогодні не відрегульовано. Ну, і звичайно правила приєднання, правила купівлі, продажу теплової енергії.

На сьогодні базові документи, які діють, які регулюють цю сферу, вони є досить застарілі. Фактично, я не хочу сказати, що, можливо, ми на сьогодні не готові на впровадження ринку тепла як такого, оскільки у нас є

кодекс газопостачання, є кодекс енергопостачання, у нас немає на сьогодні кодексу і якогось основного закону щодо постачання, він є, але він застарілий. Можливо, ми неготові до впровадження ринку, але принаймні основні засади такої співпраці з так званим покупним теплом, які в подальшому стануть базисними, напевно, для впровадження ринку теплової енергії, вони повинні бути сьогодні активно напрацьовані, тому що правил роботи чітких з такими сторонніми інвесторами ми не маємо. І це, можливо, стосується не тільки тепла від когенераційних установок газових, можливо, це стосується інших джерел тепла сторонніх, які приєднуються до наших мереж.

Дякую ще раз за можливість висловитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Я так розумію, що завтра... а ви, до речі, цю презентацію можете переслати мені?

ОДИНЕЦЬ О.М. Так-так, я перешлю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І тут швидке питання у Олексія Юрійовича.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Дуже цікава презентація, але ви висловили позицію всіх тепловиків, по суті, одні більші, інші менші ступені, зараз всі щось працюють в цьому напрямку. Я з вами повністю погоджуюсь, що тут нормативки зараз не вистачає абсолютно, бо це елемент цього ринку тепла, про який дискусії, уже скільки, 15-20 років. Але на сьогодні там все практично нічого не відрегульовано. І я вам чесно скажу, я нікого не хочу образити, але зараз інституційно я навіть не бачу, хто може згенерувати. Це що, новий Закон про когенерацію чи Закон про ринок тепла? Що це має бути скажіть. Знову-таки це окреме питання, мабуть, для завтрашньої дискусії, але моя позиція, що в

цій ситуації ви потужна структура, інфраструктура теплокомуненерго. Це те, на чому зараз, ви самі розумієте ... *(Не чути)* 60 відсотків населення завдяки вам теплом опалюється. Це міста і все таке інше. І моя порада брати ініціативу на себе, починати, дійсно, не просто теоретичні дискусії, абсолютно конкретний якийсь план законодавчий, нормативно-правового регулювання, і ми готові однозначно будемо вас тут підтримувати. Але іншого центру, чесно, я не бачу. Якщо ви думаєте, що десь там, вибачте, USAID, при всій повазі, або інші європейські колеги розроблять за нас це, гарантую, воно так не запрацює. Просто гарантую. Це моя порада.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагадую, це було коротке запитання від Олексія Юрійовича.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно.

З нами на зв'язку ще є Діана Корсакайте з проекту USAID. Нам було б цікаво почути, як загалом іде реалізація з когенераційними установками.

До речі, ще важливий момент, який хотів би відзначити. Я іноді чую, що їх ставлять як резервне джерело генерації електроенергії там чи яюсь. На мою думку, ці когенераційні установки вони є настільки ефективними, достатньо ефективними, що вони просто мають працювати постійно, і кожен один мегават в мережу, який видається додатково, один, два, пів чи п'ять мегават, – це супер корисно і потрібно для енергосистеми, особливо зараз напередодні зими і взимку. І тепло там, безумовно, теж дешевше, його можна теж використовувати.

Того мені цікаво, можливо від Діани почути, як у більшості використовують у різних містах, у різних теплокомуненерго ці когенераційні установки. Діана, чи з нами на зв'язку?

КОРСАКАЙТЕ Д. Доброго дня. Дякую за запрошення. Я так довго чекала, що мій комп'ютер розрядився, і я вже не можу прочитати українською мовою те, що підготувала.

Але ми поставили 91 когенераційну установку. Я вибачаюсь за всі помилки українською. І ми сейчас поставляємо ще 74 установки. І плюс ми теж у процесі закупівлі примерно 40 газопоршневих генераторів. Всего до конца этого года взагалі буде поставлено близько 180-190 мегават для ТКЕ розподіленої генерації в маленьких, середних генераторів.

Із всього обсягу 25 запущених. І ще большая часть з 91, більша частина, не всі, будуть запущені в жовтні-листопаді. Другі единицы, которые сейчас уже едут, наверное, будут запускаться к окончанию отопительного сезона. Ну так реалистически. Газовые генераторы тоже возможно будут запускаться на протяжении всего отопительного сезона.

В прошлом году, 2023 року, березня 2024 року, ми з вами совместно имели завещание, в котором мы представляли отчет, где указывали, какие есть возможности маленькой или средней когенерации для критической инфраструктуры и для ТКЕ конкретно. И прошло полтора года и маленькая когенерация уже совсем не вызывает никаких вопросов, она видється как хороший напрямок для инвестиции как в ТКЕ, так и в частности для ...*(Не чути)* И за это время очень много было сделано на уровне регуляции, на уровне подзаконных и законных инициатив.

Спасибо. Дякуємо. Первая такая большая инициатива, которая вышла из комитета, это закон в месяце июне, который дал возможность подсоединения прямыми линиями. И после этого закона вся другая нормативка, она пошла как бы таким автоматом и ...*(Не чути)* более чем 10 разных постановов от Кабмина, от НКРЕКП есть уже принятый, и, в принципе, сам такой ...*(Не чути)* он готовый, он есть.

Но, так как эта тема оказалась очень интересной для многих сторон и массовые инвестиции... если еще их нет, то они вот-вот будут. И то, что было сказано господином Одинцом, мы тоже чувствуем, работаем над этим. И при

всей критике, которая только что была слышна, мы готовы и хотим участвовать в процессе большими силами и помочь или кооперироваться на то, чтобы была сделана система для подсоединения третьих сторон, не обязательно КГУ, разных третьих сторон, тут не должно быть никакой дискриминации, для работы в сети, для обеспечения технических требований работы в сети, включаючи резервы, включаючи балансировку, включаючи диспетчеризацию. И главное, чтобы новая система работы третьих сторон, включаючи КГУ в сети и совместно с сетью ТКЕ не ухудшила качества услуг и не повышала затраты, системные затраты ТКЕ для того, чтобы избежать повышения тарифа из-за того, что у нас появилось больше мощностей и больше игроков в этом секторе. Поэтому мы открыты, мы будем рады сотрудничеству.

Дякую за внимание.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за вашу роботу. І передаю привіт всім, хто у вас в автомобілі і хто на задньому сидінні сидить також. І будемо раді бачити вас в Києві, в Україні, щоб далі працювати в цьому, безумовно, дуже-дуже важливому напрямку. Тому до побачення і... *(Не чути)*

Є ще в нас хтось, хто хотів би висловитися? Якщо більше якихось думок немає, ми сьогодні обмінялися думками... Завтра буде. Власне, ми завтра нашу дискусію все одно будемо продовжувати, тому сьогодні вже майже шоста година, ми і так тут інтенсивно подискутували.

Тому дякую всім за сьогоднішню зустріч. Дякую за ці думки, які були висловлені, за ідеї, за пропозиції. І засідання комітету оголошую закритим. Але завтра в нас буде хороший захід з можливістю дискусії, тому, думаю, що завтра побачимося. До побачення.